

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 stran
Din 250.—, 1/16 stran Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Priznanje duhovstvu.

Nevernik ali verski mlačnež nima za duhovstvo in za njegovo veliko nalogo, ki jo ima izvršiti na svetu, nobene razumevanja, še manj priznanja. Če le more kje sprožiti puščico proti kakemu članu duhovstva, to rad stori, če ne drugače, vsaj v obliki psovke. Delovanju duhovnika zlasti v javnem življenju pa se protivi z vsemi sredstvi, hoteč pognati duhovnika v cerkev in zakristijo, najrajše pa kar iz župnije. Kolektivno neverstvo, ako razpolaga z javno močjo in s sredstvi državne sile, stopnjuje to nasprotovanje do preganjanja duhovščine. Ruski boljševizem je vprizoril krvavo gonjo zoper duhovščino: na stotine in tisoče jih je pozaprl, vlačil po ječah, duševno in telesno mučil, izgnal v pregnanstvo ali usmrtil.

Mehiški učenci boljševiških učiteljev hočejo iz Mehike spraviti poslednjega duhovnika. Najprej so ukazali, koliko duhovnikov bi še smelo ostati v mehiški državi, ko so določili številčni ključ: 1 duhovnik na 50.000, 100.000, 200.000 vernikov. Njihovemu sovraštvu do katoliške cerkve in katoliškega duhovstva to ni zadostovalo. Izdali so povelje: vsi duhovniki iz države!

Španski framasoni in brezverni socialisti sicer ne morejo duhovnikov izgnati iz države, ker jim zato manjka prisilna moč države, zato pa so pri zadnji revoluciji v Asturiji pobili do 40 duhovnikov.

Ta dejstva, obžalovanja in obsodbe vredna, dokazujejo, kako važnost pripisujejo neverniki: liberalci, framasoni, socialisti, boljševiki itd., duhovništvu. V duhovniku hočejo zadeti vero, koje poklicni zastopnik je duhovnik. Če udarjajo po duhovnikih, so ti udarci namenjeni cerkvi, koje oblastveni predstavnik je duhovnik. Kot protivniki krščanskega družabnega reda in krščanske kulture onemogočujejo in razdirajo delo tistih, ki so pionirji krščanske kulture in prosvete med ljudstvom, in to so duhovniki. Tako ravnaajo oni, ki so sinovi teme. Njihove mračne nakane osvetljujejo — to osvetljevanje ni od njih hoteno — veliki pomen duhovstva na vero in cerkev, za narod in kulturo.

Navedimo v naslednjem še tako osvetljenje, ki je hoteno in ki prihaja iz krogov tistih, ki so otroci luči. Tak je vladar (predsednik) avstrijske države g. Viljem Miklas. Na nekem zborovanju na praznik Kristusa Kralja je o pomenu katoliškega duhovstva med

drugim to-le rekel: »Ali nima naša država, naše ljudsko in državno občestvo dolžnost, skrbeti za to, da se življenjsko drevo katoliške cerkve v naših krajih ne posuši, marveč da črpa iz domačih tal in iz našega katoliškega ljudstva vedno nove sile, da nastavlja nov cvet ter obraja nov sad v katoliškem duhovstvu? — Vprašanje je že tudi odgovor.

Naša dežela, naša država je težko ogrožena od notranjih in zunanjih nevarnosti, ki zadevajo temelje našega verskega, družabnega in državnega življenja. Težko je ogrožena od duhovnih zablod in zmot časa, ki povzročujejo, kakor se mi zdi, zmedo v glavah tudi najboljših celo v katoliških vrstah. V takem času nam je bolj ko prej potrebna luč iz nebes, svetilo resnice, moč in blagoslov svetovne cerkve, njenih škofov in duhovnikov.

Potrebni so nam duhovni voditelji v zmešnjavah sedanjih dni in na krivih potih naše dobe, ki po njih hodi toliko ljudi, potrebni so nam, zlasti pa našim bratom, ki so v zablodah, posebno med našim ljudstvom. V teh razmerah nam samo more pomagati katoliška vera, ki jo oznanjujejo duhovniki, in krščanska ljubezen, katera nam kaže pravo pot, ki vodi do naših bratov.

Drugi pijejo vodo iz gnilih kapnic, ki njim jo duhovni kramarji ponujajo kot zdravilo. Drugi tekajo za preroki časa, za preroki materializma, ter se dajo prevariti od obljub ljudske sreče, ki se vselej izkaže kot krivo ter slabo blago. Mi katoličani kot zvesti sinovi cerkve in častna straža Kristusa Kralja pa hočemo piti iz virov življenja, ki nam jih odpira katoliška cerkev, ter tukaj črpati za sebe in naše brate, za naše ljudstvo in našo domovino pravo

srečo in čisto veselje, ki ga more dati mir iz Boga.

V mnogih slučajih ni zla volja, ki naše brate spravila na krivo življenjsko pot, marveč nespamet. Da! Nespamet in neverjetno neznanje tega, kar je načelno in poglavitno v verskih stvarih, je strahotno razširjeno po svetu. Da to zlo premagamo, so nam potrebni katoliški duhovniki, pa tudi katoliški laiki (svetnjaki) ter zunanja državna in družabna svoboda za učiteljsko in pastirsko službo katoliške cerkve in njenih vernikov.

Bolj kot kedaj je danes treba, da posvetimo v državo in družbo z bakljico katoliške resnice in krščanske ljubezni, da preženemo duhovno nevednost in lenobo tolikerih kristjanov, da rešimo brate iz trnja zmote in greha ter jih popeljemo v božje kraljestvo milosti in resnice, v kraljestvo Kristusa Kralja!

Kdo naj nas vodi v vseh velikih vprašanjih našega časa? Nikdo drug nam katoličanom ne more kazati poti ko naša sveta katoliška vera, vera v Boga, v njegovo resnico in pravico. Vero in ljubezen božjo pa nas uči naša cerkev in pot nam kažejo škofje in duhovniki. Oni so naši voditelji v kraljestvu duš na našem zemeljskem potu.

Tem besedam priznanja duhovstvu bi samo to dostavili: Ako kateremu ljudstvu, bil je slovenskemu katoliški duhovnik vedno voditelj, prijatelj in rešitelj. Porojen iz slovenskega ljudstva, je vedno ostal zvest ljudski duši, ker je ta duša živela iz katoliške vere. Iz te vere je slovenski duhovnik sredi svojega ljudstva črpal ter črpa luč in moč za sebe in svoj narod. Tako je bilo dozdej, kakor spričuje zgodovina. Ako poslušamo nauk zgodovine (in to moramo, ker nam mora biti zgodovina učiteljica življenja), bo to ostalo tudi v bodočnosti.

V NAŠI DRŽAVI.

NAŠA SPOMENICA RADI MARSEJSKEGA ATENTATA KOT OBTOŽNICA MADŽARSKÉ.

Dne 28. nov. je predal jugoslovanski zastopnik pri Zvezi narodov v Ženevi spomenico naše vlade, ki naj podpre z dokazi pismo, katerega je izročil tajništvu že naš zunanji minister Jevtič. Spomenica obsega 60 strani, je razdeljena v poglavja in ta v odstavke. Celot-

no gradivo je podprto z dokazi ter s slikami. Iz spomenice je jasno razvidna krivda Madžarske na marsejskem umoru. Že v uvodu spomenice je naglašeno, kako je Jugoslavija tekom zadnjih dveh let ponovno opozarjala Madžarsko na delovanje nasilnežev ali teroristov, ki se shajajo, vežbajo ter navdušujejo za atentate na madžarskih tleh pod zaščito madžarske policije ter žandarjev in pod vodstvom madžarskih oficirjev. Radi organizacije vežbajočih se teroristov na madžarskem ozemlju blizu naše državne meje je bilo storjenih od strani naše vlade več korakov, in celo brzojavnih na odgovornih me-

PLANINKA-čaj Bahovec

Deluje izvanredno, in sicer brez strupov, pri vseh sledečih boleznih:

pri slabi prebavi želodca in zapriju telesa,
pri slabem delovanju črevesa in napetosti telesa,
pri omotici in slabosti,
pri obolenju na hemoroidih in boleznih jeter.

PLANINKA zdravilni čaj Bahovec pospešuje apetit.

Zahtevajte v lekarnah samo pravi PLANINKA-čaj BAHOVEC, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v originalnih plombiranih paketih po Din 20— s proizvajalčevim naslovom:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg 12.

je napravljen večinoma iz najboljših zdravilnih planinskih zelišč. —

Reg. S. br. 169,
9. XI. 1933.

stih v Budimpešti. Naša vlada je celo obvestila madžarsko o prihodu kraljevega morilca Kelemena — Georgijeva — na Madžarsko in izrazila sum, da je ta človek eder najbolj opasnih nasilnežev. Spomenica vsebuje natančen opis začetka delovanja teroristične organizacije na Madžarskem in taborišča teh nevarnih ljudi. Posamezni vođilni teroristi so navedeni v spomenici imenom in z opisom njihove močno obremenjene preteklosti. Spomenica očita dokazano madžarski vladi, da je bila dobro poučena, kaj pripravlja na njenih tleh bivajoča teroristična organizacija, a zločinskega početja ni preprečila, ga ni zavrla, pač pa podprla moralno in z velikimi denarnimi svotami. Teroristi, ki so krivi ter soudeleženi pri atentatu, so se podali pred umorom iz Madžarske iz Janka puste z madžarskimi potnimi listi na Francosko.

Spomenica povdarja ob sklepu še enkrat, da se je obrnila Jugoslavija večkrat v Budimpešto, naj prepreči madžarska vlada delovanje teroristov. Ta ni storila niti enega ukrepa, da bi celi Evropi opasno delovanje zatrla. Radi povseni brezbriznega zadržanja Madžarske je došlo do marsejskega umora. Radi brezbriznosti je prevzela madžarska vlada nase težko odgovornost in naša vlada smatra za svojo prvo mednarodno dolžnost, da to javno povdari pred Društvom narodov, ki je najvišji zastopnik mednarodne skupnosti.

Jugoslovanska spomenica je zadela na mogočen odmev po vseh državah. Odobravajo spomenico vsi prijatelji naše države. Francosko časopisje jo pozdravlja kot odločen korak za okrepitev miru.

Poincaré umrl kot veren katoličan. Med velikimi francoskimi državniki zadnjega časa zavzema prvo mesto poleg Brianda bivši predsednik francoske republike in večkratni minister Poincaré, ki je umrl letos meseca oktobra. Sličen je bil Briandu, znamenitemu znanjemu ministru Francije, tudi v tem, da se je v politiki velikokrat udeleževal v smislu, ki ni v skladnosti z verskimi in cerkvenimi načeli. Storila je to družba, ki je v njej vzrastel, od katere je bil politično odvisen in v kateri

Krivda Madžarske je dognana. Sedaj imajo besedo velesile in Zveza narodov. Svet Zveze narodov bo obravnaval vsebino spomenice na izrednem zasedanju 5. decembra.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Preselitev teroristov iz Madžarske v Avstrijo. V političnem poročilu iz naše države omenjamo spomenico naše vlade glede krivde na marsejskem umoru. Spomenice, ki je predložena Zvezi narodov v Ženevi, so se ustrašili Madžari. Po Avstriji od socijalnih demokratov razirošeni letaki očitajo Madžarski, da je spravila radi preprečenja morebitne mednarodne preiskave teroriste iz madžarskega ozemlja v Avstrijo. V Avstriji bi naj ostali le kratek čas, ker bi jih iztihnotali v manjših skupinah po raznih potih v Italijo. V minulem tednu so pripeljali po očitkih omenjenih letakov večjo skupino teroristov iz Madžarske v Avstrijo in med temi take, katere je doslej jugoslovanska vlada zaman zahtevala in o katerih so madžarske oblasti trdovratno trdile, da so jim neznan. Ti nevarni ljudje so nastanjeni začasno v okolici Wiener-Neustadta. Omenjena razkritja so izzvala v javnosti veliko ogorčenje.

Poroka angleškega princa. Dne 29. novembra je bil poročen v Londonu angleški princ Jurij z grško princeso Marino. Nad vse slovesnemu poročnemu obredu so prisostvovali: norveški in danski kralj, bivši grški kralj Jurij, oče nevestin grški princ Nikolaj ter naš knez namestnik Pavle s svojo soprogo princeso Olgo, ki je sestra neveste Marine. Svečano poroko so prenašali potom radija po celem svetu. Novoporočeni par je prejel nešteto častitk iz celega sveta.

je deloval. Čim bolj pa je rasel v letih, tem bolj je pojmoval resnobo življenja in njegovega končnega cilja: tudi v tem je bil Poincaré sličen Briandu. Poslednji je umrl dosti nagle smrti z željo po katoliškem duhovniku na ustnicah. Poincaré je imel več časa, da pred zatonom življenja nastopi pravo pot ter se povse sprijazni s katoliško cerkvijo. Že nekaj mesecev pred smrtjo je storil vse, kar je v to svrhu potrebno. Pred dvema letoma je Poincaré srečal na ulici katoliškega duhovnika monsignorja Baudrillarta, znamenitega učenjaka in predstojnika katoliškega znanstvenega zavoda. Poincaré ga je poznal kot tovariša v francoski akademiji. Baudrillart se je vračal iz cerkve, kjer je služil sv. mašo.

Povabil je Poincaréja na svoje stanovanje in tukaj je bivši predsednik francoske države — bil je predsednik v težavnem času svetovne vojne — pri njem brez obotavljanja opravil spoved. Ni to bila edina spoved, sledilo jih je še več. Zadnje nedeljo v svojem življenju je Poincaré sprejel iz rok duhovnika, nameščenega tamkaj v dušnem pastirstvu, sv. zakramente za umirajoče. Poincaré je s solzami v očeh sledil sv. obredom ter pobožno izgovarjal za duhovnikom in z duhovnikom besede liturgičnih molitev. Umrl je mirno, vdan v božjo voljo.

Čehoslovaški samostan v Palestini. Slovani nismo v sveti deželi tako zastopani, kakor to zahteva važnost sv. dežele in ugled v mednarodnem kulturnem svetu. Rusi s svojim velikim zavodom v Jeruzalemu tvorijo kajpada častno izjemo, s katero se je caristična Rusija proslavila kot prva predstavnica pravoslavnega krščanstva. Slovenci ter Hrvatje imamo v posameznih palestinskih samostanih svoje rojake kot menihe, nimamo pa svoje lastnine, svojih gostišč, zavodov ali samostanov. To velja tudi o Čehih. Sedaj pa se Čehi pripravljajo, da stopijo v vrsto tistih narodov, ki imajo v sveti deželi lastno zemljo, svoje zgradbe in svoje samostanske naselbine. Čehoslovaško katol. palestinsko društvo, ki ima svoj sedež v Brnu, hoče na Oljski gori pri Jeruzalemu zgraditi samostan za čehoslovaške redovnike. V to svrhu so že kupili nekó zgradbo z zemljiščem kot potrebno pritiko. V zgradbi se bo izvršila temeljita prezidava in vsa tista obnova, ki je potrebna, da bo poslopje primerno svojemu namenu in dostojno časti čehoslovaškega naroda. Blagoslovitev in otvoritev samostana se bo izvršila prihodnjo Veliko noč po zastopniku čehoslovaškega episkopata (škofov). Čehoslovaki so v tem oziru tudi nam Slovencem v zgled in spodbudo...

Kardinal kot pevec. O rajnem dunajskem nadškofu kardinalu Pifflu je znano, da je v ožji družbi na prošnjo navzočih s svojim lepim glasom rad zapel kakšno domačo pesem. Nekaj sličnega je nedavno storil nadškof v Quebecu v Kanadi (v Severni Ameriki) kardinal Rodrigo Villeneuve. Potoval je po železnici ter je prekinil vožnjo v postaji Perce, da bi obiskal svojega prijatelja iz mladih let z imenom Drottier, ki je bil predsednik občine. Ko je kardinal bil v sobi v razgovoru s svojim prijateljem, je prišlo vseh deset Drottierjevih otrok v sobo, da bi videli kardinala. Ostali so plahi blizu vrat ter od daleč opazovali. Kardinal jim prijazno namigne, naj pridejo bližje. Ko se zberejo okoli njega, se z njimi očetovsko-ljubeznivo razgovarja. Vpraša jih, ali znajo peti. Da: je bil splošni odgovor. Kateri otrok bi ne znal peti. Samo upajo se ne pred tako visokim gospodom. Kardinal sam začne znano domačo pesem in vsi otroci pritisnejo za njim. Naposled jim kardinal sam zapoje lepo pesem v veliko veselje otrok in drugih ljudi, ki so se zbrali v hiši predstojnikov in okoli nje.

Tridnevni tečaj zaprtih duhovnih vaj pri sv. Jožefu nad Celjem se začne: v torek dne 11. decembra za fante; v sredo dne 26. decem-

bra, na Štefanovo, za dekleta. Fantje in dekleta, lep čas in lepa priložnost za duhovno obnovitev in okrepitev se vam nudi! Torej pridite v prav obilnem številu! Agitirajte pri drugih! — Začetek vsakokrat ob 6. uri zvečer imenovanega dne. Prijavite se pravočasno! Priložite znamko za odgovor. Vzdrževalnina za tri dni znaša 75 Din. Pri tej priložnosti opravite tudi lahko molitve in obiske za sve-toletne odpustke!

Duhovne vaje. Dragi fantje! Čital sem v našem »Slovenskem gospodarju« št. 42, stran 4, da se začnejo v lepi cerkvi pri Sv. Jožefu nad Celjem v drugič zaprte duhovne vaje za fante dne 11. decembra, ob 6. uri zvečer. Te vrstice piše eden, ki se je udeležil prvih duhovnih vaj meseca septembra t. l. Dragi fantje, pridite v prav obilnem številu na ta tečaj, saj je v tako ugodnem času, da ne bo nobeden veliko zamudil. Slišali boste veliko lepih ter ganljivih nauk, ki jih zlasti mladina v današnjih časih tako silno potrebuje, naj nobeden ne odlaga, da bi rekel: bom pa pozneje enkrat šel, ne veš, če še vkaša!

Novi stolni kanonik.

Dne 29. novembra je bil v mariborski stolnici slovesno umeščen od prevzvišenega g. škofa dr. Tomažiča za stolnega kanonika g. dr. Ivan Žagar, dosedanji prošt v Ptujju.

Novi kanonik se je rodil 3. dec. 1886 pri Sv. Petru v Savinjski dolini. Gimnazijo je končal v Celju, bogoslovje v Mariboru, kjer je prejel mašniško posvečenje 25. 7. 1909. Kaplanoval je pri Sv. Martinu na Pohorju, v Slov. Bistrici in v Čadramu. Na Dobju pri Planini je bil provizor in župnik. Kot župnik je napravil v Ljubljani bogoslovni doktorat 27. 6. 1923. Iz Dobja je bil imenovan za ptujskega prošta, kamor se je preselil 15. 3. 1927. V Ptujju je ostal do imenovanja za lavantinskega stolnega kanonika.

Prijubljenemu, delavnemu ter obče spoštovanemu g. kanoniku želimo na novem mestu obilo božjega blagoslova!

Slama zgorela v noči. V noči na ponedeljek je zgorela na Pobrežju pri Mariboru na zemljišču posestnika Rojka velika kopa slame.

Hiša pogorela. Dne 27. nov. zvečer je pogorela hiša posestnika Maksa Tratnika, po domače Dularja na Selah pri Kotljah. Iz gorečega poslopja so otel. sosedu v vsej naglici samo nekaj opreme ter obleke. Vse na podstrešju shranjeno žito je zgorelo. Sreča, da se ni vnelo blizu goreče hiše stoječe gospod. poslopje. Ogenj je nastal vsled slabega dimnika. Zavarovalnina je delna.

Avtomobil zdrknil v prepad. Dne 27. nov. proti večeru je vozil tovorni avtomobil ptujskega mesarja in prekajevalca Fr. Urbana proti Sv. Andražju. V bližini cerkve je zašel avtomobil na strmini v prepad in se razbil. Na vozilu so bile 3 osebe. Dve sta bili poškodovani lažje, težje pa sin lastnika avtomobila, katerega so prepeljali v ptujsko bolnico.

Avtomobilska nesreča. Nevarno je povozil v Konjicah avtomobilist sedemletno hčerko posestnika iz Vešenika pri Tepanju Jožefo Vedečnik. Poškodovanega otroka so spravili v celjsko bolnico.

Ubit od električnega toka. 16letni St. Sovinek je bil vajenec pri električnem podjetju v Celju. Dne 29. nov. je delal pri zamenjavi drogov električnega voda v Šmarjeti pri Celju. Tok daljnovo-da v smeri proti Šmarjeti je bil odklopljen, v smeri proti Škofji vasi pa ga niso odklopili. Sovinek je splezal na drog poleg transformatorja v Šmarjeti in odklopil obe žici, pri čemur je nastal sklop in tok 380 voltov je mladeniča ubil na mestu. Smrtno poneserečeni je bil iz Gaberja pri Celju.

Zidanica pogorela. V Straški gori pri Vavti vasi na Dolenjskem je uničil ogenj lepo zidanico, last posestnika in krčmarja Ivana Kulovca iz Vavte vasi. Nad zidanico je bilo lepo urejeno in z vsem potrebnim opremljeno stanovanje. Poslopje je bilo celo krito z eternitom. Sosedje, ki so zapazili požar, so udrli vratca in rešili vsaj vino iz kleti. Zgorela je lepa stiskalnica. V tem slučaju gre sigurno za požig iz maščevanja.

Skoro nov kezelec dvojniki je uničil ogenj v Škocjanu pri Mokronogu posestniku Francu Luzarju na Hrvaškem brodu. Zgorela je tudi krma, stelja in precej lesa.

Nazne novice.

Bridko razečaranje. V mariborski okolici je imel nekdo svoje prihranke po raznih varnih hranilnicah naložene. Te prihranke je dvignil iz hranilnic, jih zamenjal v tisočake in te tiso-

njegova lista. Znak, da je bilo vse prebivalstvo zadovoljno z njegovim občinskim gospodarstvom. Leta 1931 pa je bil razrešen svoje službe kot dolgoletni župan in občinski javni delavec, on in mnogo drugih. V letih njegovega županovanja se je uvedla na Pobrežju električna razsvetljava ter se je ustanovilo frančiškansko pokopališče. Bil je tudi pod g. dr. Leskovarjem in g. dr. Vebletom imenovan član Okrajnega zastopa. Želimo jubilarntu čvrstega zdravja ter da bi ga ljubi Bog ohranil še dolga leta veselega med nami ter za svojo družino!

Nesreče.

Nenadna smrt mladega družinskega očeta. Pri majšperški tovarni strojil je bil nastavljen za uradnika 33letni Roman Wiegele, oženjen in oče dveh malih otrok. Na večer ga ni bilo domov, čeravno je poprej obljubil, da se vrne pravočasno. Žena ga je čakala v nepopisnem strahu zama celo noč. Drugo jutro so ga začeli iskati in si bili edini, da je moral ponesrečiti na brvi nač Dravinjo, ki je v slabem stanju in je prehod nevaren. Po daljšem iskanju so našli truplo v Dravinji, zapleteno med grmovje in malo niže od brvi. V temi na povratu je najbrž stopil mimo, omahnil v globočino, se vsled padca na glavo onesvestil in utonil v plitvi vodi.

Domačija pogorela. V Dornovi pod Ptujem je pogorela posestniku Jakobu Čušu domačija do tal. Rešili so živino. Gasilci so preprečili razmah požarne nesreče.

Osebne vesti.

Zaslužno odlikovanje. Sveti Oče je imenoval s posebnim pismom z dne 22. novembra t. l. g. Franca Ks. Meška, dekana in župnika v Selah pri Slovenjgradcu, za svojega častnega komornika ali monsignora. Našemu od vseh priznanemu pisatelju, vzglednemu in gorečemu duhovniku ter mladino ljubi k zasluženemu odlikovanju naše iskrene častitke!

Štiridesetletnica dela v tiskarski stroki. Ta teden praznuje s še tremi drugimi mariborskimi grafičarji v krogu svojih stanovskih tovarišev 40-letnico svojega delovanja po tiskarnah g. Stržina Karol, dolgoletni nastavljenec Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Vstopil je kot vajenec v knjigoveznicu Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani ter nadaljeval in dokončal uk kot črkostavec v Tiskarni Kralik (sedaj Mariborska tiskarna) v Mariboru. Vstopil je kot ročni stavec v Tiskarno sv. Cirila v Mariboru leta 1905 ter slavi drugo leto tudi svojo 30letnico nepretrganega dela v tej tiskarni. Zaposlen je bil večji del teh 30 let kot strojni stavec ter stavil skoraj ta celi dolgi čas našega »Slovenskega gospodarja« ter druge liste. Preživel je dobre in slabe čase tiskarne, posebno pa nevarne ob prevratu za časa ponočnega dela in slovitega napada »Orjune« na Cirilovo tiskarno. Tudi v javnem življenju se je udeleževal. Ob prevratu je pomagal ustanavljati narodno stražo na Pobrežju, kjer ima svoj skromen dom, proti zloglasni »Zeleni gardi«, ki je bila vse drugo, samo varnostna straža ni bila. Bil je prvi slovenski občinski tajnik na Pobrežju, od takratne pokrajinske vlade imenovan prisednik občinskega gerentstva. Leta 1921 je bil izvoljen v pobrezki občinski odbor in prevzel delo podžupana. Leta 1924 je bil izvoljen za župana z večino glasov. Leta 1927 je enoglasno, ker je bila vložena samo

čake, 103 po številu, dal v nogavico in nato vse skupaj shranil v slamo in v posteljo. Ko je te dni hotel kupiti gozd od sosedu, je s strahom opazil, da so miške zgrizle ne samo nogavico, ampak tudi vse tisočake do nespoznanja. Tekel je na sodišče, kjer mu pa tudi niso mogli pomagati, ker paragrafov zoper miši ni.

Odhod hitlerjevcev iz naše države v Nemčijo in v Avstrijo. V zadnji številki smo poročali, da se preselijo iz zadnjega ponesrečenega puča v Avstriji pri nas bivajoči avstrijski hitlerjevci v Nemčijo. Uživali so pri nas gostoljubje in zatočišče 4 mesece. Po lastni izjavi so bili zavsem zadovoljni in niso pričakovali od strani naših oblasti tolike prijaznosti. Ko so se pripeljali z vlaki iz raznih taborišč na Sušak, sta jih čakali tamkaj že dve nemški ladji. Znanega jim je bilo le toliko, da se bodo vozili po morju 11 dni do Hamburga; kam ter kaj bodo napravili z njimi tam kaj, je bilo beguncem še prikrito. Vsi so bili pri odhodu v uniformah. Zastopani so bili med njimi vsi stanovi: profesorji, zdravniki, trgovci, obrtniki, delavci in hlapci. — Dne 28. nov, so se pripeljali v Maribor oni avstrijski hitlerjanci, ki so izjavili, da nočejo v Nemčijo, ampak nazaj v Avstrijo. Mesto 80 najavljenih iz Varaždina so se pripeljali samo 4, 9 se jih je pripeljalo z zagrebškim vlakom iz Požege. Prenočili so v Mariboru. Dne 29. nov. zjutraj so jih odpravili čez mejo pri Špilju, kjer so jih prevzele avstrijske oblasti. Postavili jih bodo v Gradcu pred sodnike. Oni, ki so res kaj zagrešili, bodo obsojeni, ostali pa pridejo v eno izmed avstrijskih koncentracijskih taborišč.

Dva potresna sunka so čutili v Ljubljani dne 30. novembra pred in po pol štirih zjutraj. O istočasnih potresnih pojavih poročajo iz Savinjske doline, iz Avstrije in iz Nemčije.

Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna **Franz Josefova** grenčica do urejenega delovanja želodeca in črev.

Obžalovanja vredni slučaji.

Starka v prostovoljno smrt. V mariborski oskrbnišnici se je smrtno zastropila z lizolom 70letna Jera Völker.

Obmejni morilec prepeljan v Maribor. O umoru krošnjarja na severni meji v Gradiški pri Zgornji Kungoti in sicer radi borih 150 Din, smo že poročali. Morilca Viktorja Juhanta je prišla ljubljanska policija, ko se je zatekel po krvavem dejanju v Ljubljano. Dne 28. novembra so prepeljali 32-letnega morilca v Maribor, kjer bo sojen. Juhant je priznal na policiji in obema preiskovalnima sodnikoma v Ljubljani, kako je umoril tovariša St. Hacina, s katerim sta se poprej skregala radi denarja.

Roparski napad. V ulici Soteska v Ljubljani stanuje vpokojena jetniška paznica Josipina Kalan v eni sobi. Zadržno soboto 1. decembra se je podala proti večeru v cerkev in je pričakovala še isti večer k sebi na obisk nečakinjo. Vrnila se je krog 7/8 ure. Kmalu nato je potrkal na vrata njenega stanovanja neznanec in Kalanova mu je, nič hudega sluteč, odprla. Ko je zagledal tujec pred seboj žensko, jo je udaril s topim predmetom trikrat po glavi, da se je zgrudila nezavestna in okrvavljena. Premetal je vse po stanovanju in še ni znano, koliko in kaj je odnesel ter je neznano kam zginil. Zadeva z napadom se bo že pojasnila, če bo smrtno nevarno ranjena prišla k zavesti.

Novorojenčka vrgla v Ljubljano. Pri Štepanji vasi blizu Ljubljane so potegnili iz Ljubljane novorojenčka. Komisija je dognala, da je nečloveška mati otročička, ko je po rojstvu zadavila in ga nato vrgla v vodo.

Podtaknjen ogorj. V občini Koprivnik na Kočevskem in sicer v Svetlem Potoku, sta postala žrtev od požigalčeve roke podtaknjenega ognja kozolca posestnika Ivana Kobetiča in župnika Henrika Vitine, ki biva v Borovcu pri Kočevski Reki. S poslopji je pogorela krma ter razno poljsko orodje. Zavarovan je bil samo župnikov kozolec. Škode je za blizu 40.000 Din.

★

Slovenska Krajina.

Za popolno gimnazijo Prekmurcem v Murški Soboti so se zavzeli v najnovšem času najznamenitejši predstavniki Slovencev in kulturni delavci. Na čelu vsem sta oba škofa dr. Ivan Tomažič in dr. Gregorij Rožman.

Turnišče. Dne 24. novembra se je vršil pri nas nadomestni živinski in kramarski sejem, ki bi se moral vršiti dne 4. oktobra, toda je bil radi grižne epidemije v našem srezu preložen. Prignane je bilo nekaj nad 100 komadov goveje živine. Številno so bili tudi zastopani kramarji in čevljarji obrtniki. Živine se je prodalo hore malo. Ni čudno, saj opazujemo zadnje čase popolen zastoj pri nakupu naše živine. Kupcev pač ni in ni. Kakor slišimo, je Kmetijska družba odklonila dovoljeni ji kontingent. Samo tvrdka Benko se še drži dovoljene množine izvoza v Avstrijo in ta bo tudi baje ustavila izvoz radi vidnih izgub v zadnjem času. Zato se ne čudimo, če ni bilo pričakovane trgovine z živino na našem sejmu. Tudi kramarji in obrtniki so imeli slah dan.

Turnišče. V slovo g. Ivanu Greifu! Dne 28. februarja 1925 ste prišli k nam. Bili ste pri nas štiri leta kaplan, šest let provizor naše župnije. Če ste morali tu pa tam slišati kaj grenkega za vaše srce, vemo, da ste pozabili. Saj ste imeli tudi vesele ure in veselje izbršne žalosti. Spoznali ste nas dobro, živeli ste med nami, zato Vam je bilo slovo težko. Ubogali smo Vas, saj ste stremeli za čim večjim preporodom na verskem polju v Vaši župniji.

Avstrijski kancler Suschnigg v Ženevi. — Levo: Angleški poročni par (prince Jurij in grška princesa Marina) sprejemata poročna darila iz celega sveta.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spajajoče tiskanice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon inter urb. št. 2113

Božja previdnost Vas je vzela iz naše sredine in ste odšli v starodavno mesto Ptuj, da ste zasedli stolico prošta. Ne pozabite nas, kakor Vas mi ne bomo! Ostanite vedno naklonjeni Slovenski krajini, v kateri ste preživeli deset let! Vaši bivši župljani Vam kličejo: Naj Vas spremlja božja roka in Vas blagoslovi!

Turnišče. V ponedeljek dne 26. novembra se je mudil pri nas dekan lendavski g. Ivan Jerič. Ob tej priliki se je vršila predaja cerkvenega inventarja in sklep cerkvenih računov, ker je mil. g. Ivan Greif, novoimenovani prošt v Ptuj, zapustil našo župnijo dne 27. novembra. Začasno vodstvo naše župnije je prevzel g. Rantaša, ekspozit turniške župnije v Veliki Polani.

Turnišče. V torek dne 27. novembra je po dvomesečnemu prestanku zopet začel voziti poštni avto Sobota, Dobrovnik, Turnišče, D. Lendava; začasno ni mogel, ker se je gradil novi most na rečici Ledavi, na cesti Renkovci — Dobrovnik. Vozil je dosedaj na cesti Sobota, Dobrovnik, Lendava, in se je donášala pošta k nam iz Dobrovnika. Tako bomo imeli sedaj zopet stalno prometno zvezo z Lendavo.

Sobota. V naš otroški vrtčec se je vpisalo letos 94 otrok. Vsekakor rekordno število. Zato je banska uprava imenovala še eno otroško vrtnarico in sicer gđc. Bregar Zofijo.

Sobota. Odšel je od nas komandir pešadijske čete g. poročnik Velkovič Stavra in sicer v Varaždin.

Sobota. Nekatere naše ulice nosijo imena, ki nikakor ne odgovarjajo prestolici Slovenske krajine, in je končno bilo nujno, da pride do spremembe v naslovih ulic. Kakor čujemo, je občinski odbor na seji dne 17. novembra sklenil, da bo odstranil stare tablice z napisi ulic in jih nadomestil z novimi, ki bodo odgovarjale slovenskemu čutu. Ta korak občinskega odbora moramo res pohvaliti.

Gornja Lendava. Bili smo na zadnjem letošnjem sejmu pri Gradu. Peli smo po madžarsko in po slovensko pesem iz starih časov. Tedaj v starih časih so vsi Goričanci hodili vsako leto na poletno delo na Ogersko (v orsag) in pripeljali potem od tam mnogo silja, zrnja in denarja. Gospodarilo se je po hišni zadrugi. Na delo so hodili največ mladi. Ves pridobitek pa so spravili starši, kakor

je še zdaj navada. Nekaj zrna se je doma odprodalo, drugo je bilo za kruh, tretji del za svinjke. Dve svinjki za doma, dve za prodajo za dačo in obleko itd. Pa so izhajali. Starša sta šla v nedeljo k cerkvi, ostala potem v krčmi navadno skoraj do večera, mladi pa so doma ležali, ker so prej čez poletje delali. In drugo leto spet tako. Po svetovni vojski pa Ogrri naših delavcev niso več pustili v orsag, to je na Ogrsko. Zdaj pa pojemo drugo pesem. Ni Jugoslavija kriva. Zdaj pa Andrašev sejem letos ni bil zadovoljiv. Sejmi na Ogrskem pa so še manje zadovoljivi in narod je tam nezadovoljnejši od našega. Pri tem našem sejmu v pravi potek vprav ni prišlo nič, kakor da so peki prodali precej kruha in tr-

Tolažba nebeška.

Katoliški molitvenik, zlasti za postarne ljudi, tudi z velikimi črkami, močno vezan z zlato obrezo, stane 32 Din. Dobite ga v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

govci iz Dolnje Lendave dobro količino sladke paprike, katero pa bi naši ljudje lahko bili sami pridelali. Nekdaj so ljudje na tem sejmu kupili največ obleke za šolarje, ki so bili dani v šolo za časa Ogrov 1. dec. (mesto 1. sept.), pa so jih Ogrri naenkrat toliko naučili, da so ti od 1. dec. ob fašenku učili za mudnike že pisanje in čitanje. Tako so mi Goričanci povedali.

Prosvetni izleti.

Med sodobnimi izobraževalnimi sredstvi zavzemajo važno mesto prosvetni izleti. Prirejajo jih šole: osnovne, meščanske, srednje, strokovne in visoke. Priporočajo se tudi zasebnim prosvetnim organizacijam: bralnim, izobraževalnim društvom in mladinskim zvezam, odnosno odsekom. Ako se takšni izleti pravilno izvedejo, prinesejo udeležencem ne samo zabave in razvedrila, marveč tudi pouka in pobude. Mlad naš prijatelj z dežele — preprost izobražen kmetski fant — nam je o takem izletu prosvetnega društva, prirejenem v zadnji tretjini meseca oktobra, poslal podrobno poročilo, ki iz njega povzamemo to, kar bi mogle biti tudi za druge poučno in spodbudno.

Odločili smo se po daljšem razpravljanju, tako nam poroča naš prijatelj, za Maribor. Ne mislite morda, da smo šli občudovat njegovo zunanje lice ali življenje in življenje na ulici, ki gre v nervoznem tempu svojo pot. Šli smo zato v Maribor, da si ogledamo to, kar

je za nas kmečke ljudi resnično pomembno.

V frančiškanski cerkvi smo bili pri sv. maši, to je bila prva točka našega izletnega programa. Kot voditelj nam se je pridružil v Mariboru g. Geratič.

Ob 8 do 8.45 smo si ogledali splošni ustroj gledališča, kar je posebno zanimalo igralce našega domačega odra.

Ko smo si nekoliko potolažili lačne želodce, smo pohiteli proti Studencem, da si ogledamo tekstilno tovarno Doctor in drug. Sprejel nas je eden od predstojnikov ter nas opozoril, da za varnost jamči vsak sam. Trdno smo si zapeli obleko, nato pa mu sledili v predilnico bombaža. Ne bom opisoval, kako presenetljivo je vplivalo na nas bučanje čudnih strojev, da smo si kar mašili ušesa. Šli smo skozi tri velikanjske dvorane, natrpene z raznimi stroji, ki opravljajo različno delo. Čudili smo se, skozi koliko strojev mora iti bombaž, predno nastane iz njega nit. Sledili so manjši oddelki, kjer niti lužijo, barvajo in navijajo v klopčice, šele potem ti pridejo v tkalnico, katera je bila za nas novo presenečenje. Med hruščem in truščem smo si ogledovali tkalne stroje, ki so res čudo tehnike. Naše oči so obenem prijazno in sočutno objele postave delavcev, odnosno delavk, ki se dan za dnevom nahajajo v tem hru-

Avtomobilisti kot — berači.

Po ameriški statistiki je v Združenih državah 15 tisoč brezposelnih, ki so lastniki avtomobilov. Nikakor ne gre za kake lehuhe ali tatove. Po Ameriki je namreč vse polno avtomobilskih pokopališč, kamor odiržejo posestniki avtomobilov svoja vozila, ako ne ustrezajo več njihovim potrebam in rahtevam. Po teh pokopališčih je dobiti vedno tehnično izobražene ljudi, ki spravijo zavržene avtomobile zopet v pogon. So to po večini revne pare. V Ameriki pogosto srečaš avtomobilista, ki ustavi na cesti svoj voz, izstopi in pobere cigaretni čik.

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

S to je prodril do mesta Tumpiz, ki je že spadalo v državo Inkov. Tam je videl bogato z zlatom okrašen tempelj, velike palače, vrtove in neizmerne zaklade. Domačini so mislili, da so jih posetili bogovi.

Pizarro se je vrnil nato v Panamo, kjer so sklenili, da gre na Špansko prosit cesarja Karla V., naj mu dovoli osvojitve države Peru. Pizarro se je res vrnil v domovino. Karl V. mu je dal naslov vrhovnega poglavarja peruanske države. Ob tej priliki je začel razdor med Pizarrom in de Almagrom, katerega Pizarro na cesarjevem dvoru niti omenil ni.

Ko se je vrnil Pizarro v Panamo, se je odpravil proti Peru z dvema ladjama. Spremljali so ga štirje bratje. Vzel je seboj tudi mnogo konj. Leta 1531 so se izkrkali pod mestom Tumpiz. Od tam so poslali ladje domov in nadaljevali prodiranje po kopnem, kar je bilo zelo težavno. Osvojili so otok Puna, mesto Tumpiz in so tam blizu ustanovili naselbino San Miguel. Potem so šli dalje po pustem in neobljudenem svetu. Med

potom jih je srečal sel ujetega kralja Huaskarja, ki ga je bil ta odposlal skrivaj s prošnjo, naj mu pomagajo Španci do pravice in prestola. Dva dni za tem je dospelo odposlanstvo kralja Atahuallpe, ki je imelo ukaz, pozdraviti belokožce kot sinove boga Virokoča, brata solnčnega božanstva. Poslanci so prinesli bogata darila: zlate posode, dragulje, živeža ter blaga za obleke. Prosili so Pizarra, naj neha s kaznovanjem prebivalcev Tumpiza, od katerih je bilo mnogo pomorjenih od belokožcev.

Španci so nato odpotovali proti kraju Kazamarca, kjer bi naj srečali kralja Atahuallpa. Pizarro je poslal h kralju svojega brata Ferdinanda in še enega častnika, da pogledata, kako in kaj. Kralj ju je sprejel sijajno in je obljubil, da bo obiskal španski tabor. Vrnila sta se in poročala o velikem bogastvu, katerega sta videla.

Pizarro je sklenil, da bo osvojil Peru na mah. Storil je nekaj podobnega kot Cortes v Mehiki. Ujeti je nameraval kralja Atahuallpo, da bi ga imel za talca. Ti naklepi niso bili nič manj drzni kakor Cortesovi. Hotel jih je izvršiti kar ob priliki prvega srečanja. Predno je prišel kralj s svojim spremstvom v tabor, je pripravil Pizarro vse potrebno za iznenadenje Indijancev. Jezdece, bilo jih je 60, je skrtil za zid, da jih Peruanci sploh niso videli. Pešce pa je razvrstil tako, da so lahko

šču in trušču, da si zasigurajo življenjski obstoj. Kaka razlika med tem in med kmečkim delom v božji naravi! Iz tkalnice grede smo si še ogledali tiste oddelke, kjer blago škrobajo, likajo, napravljajo flanelasto blago in kjer pripravljajo blago za promet; vse to delo se zopet opravlja s stroji: torej povsod stroj! Zdi se, kakor da bi tukaj bili ljudje radi stroja. V tej tovarni smo se mudili od 9.15 do 10.45.

Sledila je tvornica mila »Zlatorog«. Za nas zopet nekaj novega: velikanski kotli, kjer se milo kuha; oddelki, kjer se stiska, reže, suši; kjer se pečati znamka firme itd. Posebno zanimanje je vzbujal stroj za pakovanje v papirne zabojčke. Mudili smo se v oddelkih za napravo persila, raznih toaletnih mil in zobnih krem, med katerimi je najbolj znan »Klorodont«. Vodja tvornice nam je tolmačil o sirovinah, ki so potrebne za napravo mila in ki se dobivajo večinoma iz inozemstva. Dnevna produkcija te tovarne znaša 10 tisoč kg mila, to je 1 vagon, mesečno 2 vagona glicerina, ki se rabi v zdravilstvu in za različna razstreliva; izdelujejo se raznovrstna toaletna mila, zobne kreme itd. — Ob koncu ogleda nas je prijazni vodja tvornice nagradil: vsak je dobil lepo kupo z napisom »Klorodont« in tubo »Klorodonta« ter zavojček umivalnega mila. Kaj ne da: lepo mariborsko darilo, spominček na izlet!

Kolikor nam je še preostajalo časa do obeda, smo pohiteli v muzej, da si hitro ogledamo starinske zanimivosti.

Za popoldan sta bili v našem izletnem programu dve točki: Cirilova tiskarna in Vinarska šola.

Točno ob 2.30 je bil ogled Cirilove tiskarne. Ko smo prišli tja, se je ravno tiskal naš dobri znanec »Slovenski gospodar«. Imeli smo prilikko videti ogromen rotacijski stroj, ki je bil ravno v obratu. Res čudna zanimivost: na eni strani ogromen zvitek papirja, ki ga vleče stroj v sebe, na drugi strani pa pride ven lepo zložen list; v eni minuti jih

natiska 100 izvodov. Videli smo veliko strojno dvorano, polno različnih strojev; v tej dvorani se tiskajo knjige, razni manjši listi, in med njimi tudi »Naš dom«, razni letaki in druge tiskovine. V prvem nadstropju smo si ogledali strojno in ročno stavnico. Ko smo si ogledovali tiskarno, smo se uverili, koliko dobrega pride iz nje v obliki tiskarne besede. V misli pa so se nam vsiljevale tudi takšne tiskarne, ki izrabljajo slovensko besedo za sejanje zmote in laži, za gojenje strasti in sovraštva.

V Vinarski in sadjarski šoli nas je sprejel g. profesor Vojsk. Najprej nam je pokazal sobo za učila in vso notranjost zavoda samega; zunaj pa smo se čudili vzornim nasadom mladega sadnega drevja, pa tudi starejši nasadi so prav lepi, da je res užitek jih gledati. Sledila so gospodarska poslopja, hlevi, kjer smo videli lepo govedo Marijadvorske pasme, krave, ki dajejo letno 4000 l mleka. V svinjaki je bil predmet zanimanja, posebno pri dekletih, prašič, ki tehta 400 kg. Ogledali smo si tudi kalvarijske vinograde, ki so last zavoda. G. profesor nam je tudi mnogo zanimivega povedal o načinu dela ter vzgoje. Dobili smo prepričanje, da je tudi kmečkemu stanu možno napredovati in si lajšati težkoče z različnimi pripomočki, ki so v to svrhu na razpolago. Preverili smo se tudi, da na zavodu vladata vzoren red in disciplina, ki sta važna činitelja ne samo vzgoje, ampak tudi razvoja in napredka vsakega kmečkega gospodarstva. S prijetnimi čuvstvi smo zapuščali ta vzoren zavod, ki je namenjen nuditi strokovno izobrazbo kmečki mladini, služiti kmečkemu napredku in tako koristiti kmečkemu stanu.

Ob zaključku našega mariborskega izleta smo še obiskali Slomšekov grob, da počastimo spomin največjega slovenskega mladinojuba. V duhu so plavale naše misli k njemu ter ga prosile, da čuva nas in ves slovenski — mladi rod!

Hoče pri Mariboru. Sv. Miklavž je sporočil, da namerava priti tudi k nam. Piše, da na svoj god ne more priti, ker ima takrat drugod preveč dela; pač pa ga naj gotovo vsi čakamo v prosvetni dvorani v nedeljo dne 9. decembra popoldne. Obeta, da boste lahko vsi veselih obrazov in polnih rok zapustili dvorano. — Naše Prosvetno društvo je po kratkem premoru zopet oživel. Za božične praznike z vso vnemo pripravlja prizoritev, povsod znane ljudske igre »Mlinar in njegova hči«. Po svoji resnosti zapušča igra v srcu slehernega človeka globok vtis.

Sv. Lenart v Slov. goricah. V nedeljo dne 9. decembra bo imel g. kaplan Zdravko Kordež v dvorani Narodnega doma pod okriljem prosvetnega društva »Zarja« skioptično predavanje z 80 slikami o svojem potovanju z avtobusom v sloveči Oberammergau v Nemčiji k pasijonskim igram in nazaj. Potovanje je izredno zanimivo. Pasijonske igre v Oberammergau so edinstven slučaj na svetu. Zato vabi predavatelj, kakor tudi prosvetno društvo »Zarja« vse bližnje in daljne, ki se zanimajo za izredno krščansko dramatsko umetnost, kakor tudi za potovanje, k prav obilni udeležbi!

Središče. Odbor Narodne prosvete v ljudno naznanja, da se na Miklavžev večer ne bode vršil družaben večer pri pogrnenih mizah, kakor se je prvotno naznanilo, radi nepredvidenih ovir. Sicer pa ne boste nič prikrasani, ker smo se potrudili, da je spored kar najbolj mogoče pester. Torej na svidenje dne 6. decembra ob pol šestih zvečer. Vabljeni so vsi pridni, da boste kaj dobili, pa tudi poredni, da vas bodo parklji pridnosti naučili. Ponovno vladno vabljeni, da se dne 8. decembra ob 3 popoldne udeležite predstave »Sihernika«. Na svidenje domači in okoličani!

Ljutomer. Proslavo 60letnice pisatelja Ksaverja Meška bomo imeli v Ljutomeru dne 7. in 8. decembra. Vprizorimo njegov najnovejši božični misterij »Henrik, gobavi vitez«. Vršita se dve predstavi, ena v petek večer ob 8. uri, druga na praznik Brezmadežne popoldne ob pol štirih v dvorani Kat. doma. Prva je namenjena v prvi vrsti meščanom, druga okoličanom. Henrik gobavi vitez je najvernejši izliv Meškove rahločutne lirične duše, iz

napadli domačine od vseh strani. Vse skupaj ni bilo ničesar drugega kot izvrstno pripravljen in skrajno predrzen roparski napad.

Kralj Atahualpa se je približal v zlati nosilnici. Obdajalo ga je 24.000 vojniki. Ko je dospel, mu je takoj javil Pizarrov zastopnik, da se mora vdati cesarju Karlu V. in mu plačevati davek. Za tolmača je bil neki Felipillo, doma z otoka Pune. Slabo je poznal španščino in jezik Inkov. Vendar je razumel kralja, da tirjajo Španci od njega nekaj velikega. Odgovoril je precej duhovito in odločno. Tedaj pa so Španci Indijance kar napadli in jim pričeli trgati z obleke zlate in srebrne okraske. Začel je boj. Takoj so pridrli za zidom skriti jezdec, se zakadili v Indijance, posekali kar cele trume ter ujeli kralja. Vse to se je vršilo na velikem obzidanem prostoru. Indijanci so bili tako iznenadeni, da so pričeli divje bežati. Ker so imeli zasedene vse izhode Španci, so se zaleteli bežeči v obupu v zid, ga podrli ter ušli.

Pizarro je dosegel svoj namen, kralj je bil ujet. Atahualpa se je hotel odkupiti. Obljubil je Špancem toliko zlata, srebra in drugih dragocenosti, da bi napolnil veliko dvorano, v kateri je ležal vklenjen, do tja, kamor seže veliki mož z iztegnjeno roko. Pizarro je bil zadovoljen. Kralj je poslal v vse pokrajine poslance, da bi nabrali

zlato. Prinesli so velikanske množine zlata, vendar ni zadostovalo. Zato so šli po deželi Pizarrovi častniki, ki bi se naj prepričali na lastne oči, ali je sploh v deželi toliko zlata, da bi kralj lahko izpolnil svojo obljubo. Pizarrov brat Ferdinand je n. pr. poiskal velikansko svetišče boga Pačakamaha, kjer je bilo zlata na kupe. Tam so videli Indijanci železne uzde, ki so jih imeli konji v ustih in so mislili, da jim služi železo v hrano. Zato so prinesli konjem velike kose zlata in srebra, češ, da tekne bolje nego železo. Španci so jim rekli smeje, naj še prinesejo, ker so konji grozovito lačni.

Drugi španski oddelek je jezdil na ogled za zlatom proti glavnemu mestu Kuzko. Med potom so zvedeli, kje je ujeti kralj Huaskar in so ga šli obiskat. Potožil jim je, kako grdo ravna z njim Atahualpa in jih prosil pomoči. Španci so mu odgovorili, da mu ne morejo pomagati brez izrecnega povelja in so šli dalje v glavno mesto. Za Huaskarja je bil ta obisk usodepoln. Zvedel je zanj Atahualpa in je dal ujetega kralja skrivaj umoriti. Huaskar je imel spravljene velike zaklade zlata in srebra. Pred svojo smrtjo jih je dal skriti. Pozneje so Španci njegovo spremstvo hudo mučili, da bi iztisnili, kje so skrita velika bogastva. Zaman! Tako je postal tudi Huaskarjev zaklad do danes nerazjasnjena skrivnost.

V angleškem mestu Liverpool je 8000 mladostnih ljudi, ki ne morejo dobiti nobene zaposlitve.

Strelišča na ulici.

Na več mestih Borzne ulice v Njujorku so napravljena strelišča, kjer se vežbajo oboroženi stražniki v streljanju iz samokresov in strojníc. Varnostno službo nad bankami v omenjeni ulici vrši 5 tisoč mož.

Petratne ženske.

Amerikanska steno-grafistinja in strojepiska izda 7 dolarjev na teden za obleko.

Najbolj suh kraj na svetu.

Najbolj suh kraj na svetu je Paypa v južnoameriški državi Peru. Tamkaj je dobilo 10 do 12letne dečke, od

katere diha materinska ljubezen in vera v božične skrivnosti. Naj bo vprizoritev tega misterija doživetje činega večera. Pri obeh predstavah bo imel slavnostni govor o Mešku g. profesor dr. Ivan Dornik iz Maribora. Vse domačine in okoličane, tokrat zlasti Tomaževčane kot Meškove najbližje rojake, vabimo, da se te Meškove proslave v velikem številu udeležite! Tudi zveze z vlaki so ugodne na vse strani. Iz prijaznosti sodeluje pri tej proslavi orkester Glasbenega društva v Ljutomeru. Naročite vstopnice v predprodaji!

Ljutomer. Miklavžev večer bomo imeli v Kat. domu tudi letos, kakor vsako leto in si-

cer v nedeljo dne 9. dec., popoldne ob 4. uri. Na sporedu je Vodopivčeva spevoigra »Kovačev študent« v treh slikah in nastop Miklavžev. Kovačevega študenta poznate. Že samo to spevoigro je vredno priti poslušat. Pa tudi Miklavž, Matjaž Žnidarič, ima pripravljen velik meh za smeh. To se mu bomo zopet nasmejali. Tudi ti si pripravi meh za smeh. Vstopnina za ta večer je globoko znižana. Darila se sprejemajo v nedeljo predpoldne do prireditve popoldne v čitalnici Kat. doma. Prinesite darila in pridite!

*

Novo uredbe. — Zaščita denarnih zavodov.

Dne 24. novembra t. l. je izšla v »Službenih novinah« poleg nekaterih drugih uredb, ki posegajo globoko v naše gospodarsko življenje, tudi uredba o zaščiti denarnih zavodov. Prejšnja tozadevna uredba je bila izdana pred 1 letom in je veljala samo za eno leto, ker ni zadobila med tem potrdila v narodni skupščini.

Nova uredba se drži v glavnem stare uredbe, prinaša pa vendar nekatere važne in zanimive izpremembe, ki jih zato v glavnem navajamo.

Vse prošnje, ki so jih vložili denarni zavodi za odlog plačil še po prejšnji uredbi, veljajo še en mesec, nato pa lahko vložijo denarni zavodi prošnjo za zaščito samo po novi uredbi. Prošnje ne rešuje več ministrski svet na podlagi predloga ministrskega odbora, o takih prošnjah odloča samo minister za trgovino in industrijo. Le v posebnih slučajih, če gre za posebne olajšave, odločata poleg tega ministra še finančni minister in minister za pravosodje.

Odložitev plačil je mogoča za največ šest let. Poleg odložitve plačil pa more denarni zavod zaprositi še za sanacijo ali pa tudi za likvidacijo izven stečaja. Odgoditev plačil se more nanašati samo na stare dolgove, vse nove obveznosti denarnih zavodov se morajo voditi v novih knjigah s posebnimi raču-

ni. Po preteku šest mesecev, ko je bila zaščita dovoljena, mora denarni zavod napraviti razporeditev izterjavanja plačil v tem času. Razen tega pa mora napraviti razpored, kako hoče v bodočih treh mesecih kriti stare dolgove.

Pri izplačilu vlog morajo denarni zavodi vpoštovati najpreje male vlagatelje, med temi najpreje one, ki imajo vlogo manjšo od 10.000 Din, šele nato pridejo na vrsto večji vlagatelji. Med vlagatelji morajo imeti pri izplačilu prednost oni, ki so bolj potrebni.

Važna so tudi nova določila, kako dolžniki plačujejo svoje obveznosti pri zavodih. Do sedaj je bilo dano na prosto denarnemu zavodu, da sprejme v poravnano dolgov v plačilo tudi svoje hranilne knjižice. Po novi uredbi je natančno določeno, da se more vršiti plačilo dolgov, starih ali novih plačil ali izplačil, na ta način, da mora sprejeti denarni zavod do 50% vsakokrat plačane svote v denarnih knjižicah (lastnih seveda), ako se plača ostalih 50% v gotovini. Todaloločilo je važno tudi za kmete pri plačevanju vseh dolgov ali anuitet. Torej morejo kmetje, ki se poslužijo zakona o zaščiti kmeta, plačevati polovico svojih obveznosti v hranilnih knjižicah.

Zelo važno je določilo o pretvarjanju vlog (to je starih terjatev) v delnice te-

že stari Azteki so se naslajali nad neke vrste primitivno čokolado iz kakovih zrn. Toda stoletja so pretekla, predno je uspelo izdelavo čokolade dvigniti do take popolnosti, kakor je mlečna čokolada Mlekita. Mlečna čokolada Mlekita je odlična slaščica, ki zadovolji najbolj razvijen ukus, pričara topeč se v ustih prijeten telesni počutek in oplemeni ustni dah.

1199

MIRIM
KRALJICA ČOKOLADE

ga zavoda ter prenos starih terjatev v poseben rezervni sklad. Pri tem se vloge do 10.000 Din ne bodo pretvarjale v delnice, od vlog, ki se glasijo nad 10 tisoč Din, pa je mogoče pretvoriti v delnice zavoda vloge do največ 40% cele svote. Do tega odstotka se morejo pretvoriti vloge tudi v prioritete delnice, ali pa v posebni rezervni sklad. To pretvarjanje pa je mogoče samo, ako pristane na to večina vlagateljev. Oni vlagatelji, ki se ne izjavijo, se štejejo, kakor da so se izjavili za pretvoritev vlog v delnice ali v rezervni sklad.

V novi uredbi so še posebej vpoštevane tudi samoupravne hranilnice, ki v starih uredbah niso bile tolko omejenjene.

Vsakemu zavodu, ki je aktiven, pa hoče likvidirati, mora minister za trgovino dovoliti odložitev izplačil v smislu te uredbe, da more izvesti lažje likvidacijo.

Zlasti v mestih je mnogo zadrug, ki se bavijo v pretežni meri z bančnimi posli, veljala pa so za nje določila zaščite za kreditne zadruge po uredbi o

katerih še nobeden ni videl kaplje dežja, čeravno se podijo večkrat oblaki preko omenjene naselbine. V Paypa že ni deževalo 15 let. Kraj leži ob morskobali in je našim vremenoslovcem — velika uganka.

Cvetlica,

ki raste samo na dveh krajih. Zelo redka cvetlica, ki se imenuje z latinskim imenom vulfenia, ima modro-violetni cvet in so jo izsledili doslej v območju Himalaja pogorja nad Indijo v Aziji in v višini 1994 pri Šmohorju na Koroškem.

Smeti v Londonu.

Pri pometanju ulic v Londonu je dnevno zaposlenih 8000 oseb. Londonski cestni pometači stanejo na leto

Med tem je prispel na peruansko obrežje iz Paname de Almagro z veliko ladjo in številnimi vojaki ter se je pridružil Pizzaru. Na pobudo novodošlih, ki so pričakovali velikega plena, so postavili Atahualpo pred sodišče in ga obdoličili, da zbira vojsko proti Špancem. Pred vsem je tlačil kralja v nesrečo tolmač Filipillo, ki je prevajal kraljeve odgovore nalašč napačno. Kralja so obsodili na smrt na grnadi. Ker se je dal pred smrtjo krstiti, so ga samo zadavili.

Po smrti obeh sovražnih si bratov so bili Španci gospodarji vse dežele. Indijanci so bili kot čreda brez pastirja. Nastala je velika zmeda. Med Indijanci jih je bilo več, ki so se hoteli polastiti kraljevske kroze.

Pizzaro in de Almagro pa sta se napravila na pot proti glavnemu mestu. Imela sta z Indijanci več hudih bojev. Ko sta dospela v Kuzko, sta takoj začela pobirati zlato, kar ga je bilo dosegljivega. Naropala sta velikansko bogastvo.

A tudi na španski strani se je pojavila huda zmešnjava. Zvedelo se je, da koraka proti Peru Alvarado, ki se je bil udeležil že Cortesovega pohoda v Mehiko. Cesar Karl V. mu je dal dovoljenje za osvojitve vseh pokrajin, ki so ležale izven Pizzarovega območja. Alvarado je imel s seboj mnogo vitezov in izborno opremljeno četo. Pizzara je zaskrbelo, kako bo. Poslal je proti

Alvaradu Almagra s stotnijo vojakov. Ko sta se približala drug drugemu, sta bila nekaj časa neodločena, ali naj začneta boj, ali naj se pobotata, kar sta tudi storila. Alvarado se je obvezal, da bo skušal osvojiti pokrajine južno od Peru. Rad bi pa obiskal Pizzara in zato sta se podala oba v Kuzko. Med potjo sta imela krvave boje z Indijanci.

Ko je zvedel Pizzaro, da se bliža Alvarado, mu je šel daleč naproti, da ne bi videl Alvarado sijaja in bogastva v Kuzko in se morda vendar le ne premislil glede odhoda. Srečanje je bilo zelo ljubeznivo. Alvarado se je odpravil po zdravju po svoji poti.

Med tem je dospel v Kuzko zakoniti dedič kraljevske kroze Inkov. Imenoval se je Manko Inka. Zahteval je od Pizzara, naj mu pomaga na prestol. Pizzaro mu je to tudi obljubil, a je izvršitev obljube vedno zavlačeval, češ, da manjka še to, da se še ni izvršilo ono itd. Poleg tega so pričeli Španci sami razdeljevati posestva med seboj. Vse je kazalo, da starega kraljestva ne bodo več obnovili. Nasprotno! Pizzaro je dal mladega Inka zapreti v trdnjavo. Nato se je podal na morskobalo, kjer je ustanovil ob izredno ugodnem pristanišču mesto Los Reyes (Sv. Trije kralji). To se je zgodilo leta 1534 na praznik Sv. Treh kraljev. Mesto se imenuje danes Lima. V

Gospod, ostani pri nas!

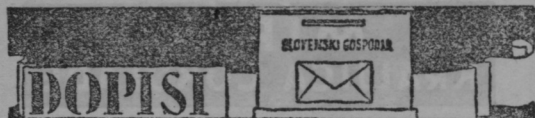
Molitvenik za slabovidne z velikimi črkami smo na novo prejeli in ga posebno sedaj za zimski čas vsem priporočamo! Spisal ga je monsignor Janez Ev. Vreže. Lepo vezan v zlato obrezo stane 22 Din. Döbite ga v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

zaščiti kmetov. Ker pa nimajo v resnici te kreditne zadrüge skoraj nič skupnega s kmetijskimi zadrugami in tudi ne mnogo z rednim združništvom, so te zadrüge kakor tudi vse denarne zadrüge in družbe z omejeno zavezo s to uredbo izločene iz vrst kmetijskih za-

drug. Za te zadrüge velja torej tudi uredba o zaščiti denarnih zavodov.

Poleg te uredbe o zaščiti denarnih zavodov je izšlo zadnje dni še več važnih gospodarskih uredb. Tako uredba o znižanju režijskih stroškov pri gospodarskih podjetjih in denarnih zavodih, uredba o javnih delih, uredba o občinskih uslužbencih, uredba o bano-vinskih trošarinah in uredba o zaščiti kreditnih zadrug. Ker so tudi nekatera določila v teh uredbah zelo važna za naše gospodarstvo, bomo v prihodnji številki prinesli še par pojasnil iz teh uredb, zlasti še iz uredbe o zaščiti kreditnih zadrug.

birajo v to svrhu prostovoljni prispevki. Pa nabitke niso nič kaj zadovoljne. Kajti kjer bi lahko dali, malo dajo, tisti pa, ki malo imajo, dajo kolikor pač morejo. — Gospodinjski kmetijski tečaj pri šolskih sestrah poseča 13 deklet, bodočih gospodinj. Naj le skrbe, da se bodo usposobile za dobre in skrbne gospodinje, za takšne, ki tri vogle pri hiši podpirajo. — Te dni so nekateri davkoplačevalci prejeli »Obvestilni nalog za plačanje poreza«. Želimo od finančne direkcije v Ljubljani, da za podrejene davčne uprave priskrbi slovenske tiskovine. — Knjige družbe sv. Mohorja so dospele in se dobe v župnijski pisarni. — Ker se bliža leto h koncu, bo treba obnoviti naročnino za naše liste. Naj v nobeni hiši ne manjka »Slovenski gospodar«.

Sele pri Slovenjgradcu. V torek dne 27. novembra zvečer je pogorela tukaj hiša posestnika Maksa Tratnika, po domače Spodnjega Dolarja. Goreti je začelo v dimniku in lesenih delov hiše ni bilo mogoče več rešiti. Zdaj v jeseni je to hud udarec. Dobri ljudje, pa jih nesreča zalezuje, kakor trpina Joba.

Sv. Anton na Pohorju. Nenavadno pogosto se je sedaj oglasila pri nas božja poslanka smrt. V enem mesecu smo imeli kar tri pogrebe, kar je pri nas redkost. Dne 8. novembra smo pokopali Jurija Karbarja, ki je bolehal nad leto dni; dne 22. novembra pa Mihaela Hribernika. V pondeljek, dne 26. novembra, je spremljala lepa vrsta pogrebcev na goro k Sv. Antonu rajnega Florijana Žebreka, kateri je bolehal že čez poldrugo leto ter boguvdano prenašal svoje trpljenje. Bil je odločno krščanski mož, večkrat previden s sv. zakramenti. V njegovi hiši se je vsak večer molil sv. rožni venec, kar je ponekod že redkost v sedanjih časih. Stari rod izumira, z njim pa tudi globokovernost ter lepi stari običaji. Ob grobu mu je spregovoril lepe besede domači č. g. provizor. Tebi, dragi Florijan, bodi večni mir in plačilo pri Bogu!

Sv. Anton na Pohorju. Do pred nedavnim časom se iz našega kraja ni dosti čitalo v časo-

pisju kljub temu, da so nekateri ljudje skozi v 3 let pridno agitirali za časnike. Ko pa je naš list ovekovečil zasluge pokojnega Gašperja Pušnika in pozneje krščansko dejavnega gosp. Peitlerja iz sosedne župnije Sv. Primoža, je to gotove elemente močno vznemirilo. Ne gre jim namreč v glavo, da bi mogli tudi krščanski možje četi veliko zaslug in ne samo »naprednjaški« svobodomislci. Ljudje uvidevajo vedno bolj, da svobodomiselnost in takozvano naprednjaško časopisje vodi v pogubo, zato se v vedno večjem številu oklepajo »Slovenskega gospodarja«. To je bilo povod, da so gotovi ljudje navalili na našega organista, da bi mu onemogočili ali mu zagrenili nadaljno bivanje pri nas. Omenjeni vrši službo tukaj že četrto leto, dočim so njegovi predniki, čeprav še kriza ni bila tako očitna, zapustili službo v treh letih kar trije. Naš g. organist je mož na svojem mestu.

Ribnica na Pohorju. Pri tesanju stavbenega lesa je bil zaposlen mlad kmečki fant France Pungartnik, po domače Kopnikov, v Hušem kotu. Spodletela mu je sekira, ki se je s tako silo zagnala v desno nogo, da si jo je skoro popolnoma precepil. Takoj poklicani zdravnik mu je na licu mesta obvezal rano; njemu se ima zahvaliti, da ni prišel ob nogo. Že v drugič se mu je letos zgodila nesreča.

Št. Peter pri Mariboru. Kakor druga leta, se bo tudi letos priredila božičnica v prid ubogim šolskim otrokom. Po župniji se po-

Sv. Anton v Slov. gorica. Pokopali smo moža, ki je bil jako velik za našo župnijo. V četrtek dne 15. novembra, ob 9. uri dopoldne, se je razvil veličastni žalni spreved od hiše pokojnega Jakoba Rojs proti cerkvi in nato na pokopališče. Zadnje slovo od njega je pričalo, kako je bil vsem ljub in drag. Več kot dvajset vencev in nebroj cvetja je krasilo njegovo krsto in gomilo. Godba in pevci so oskrbeli pretresljive žalostinke. Saj pa je tudi bil pokojni mož dela in požrtvovalne ljubezni. Vseh njegovih zaslug se ne da naštet. Tega niso mogli vsi govorniki ob odprtem grobu. Povemo le, da ni bil samo najskrbnejši gospodar in ljubeči družinski oče, temveč tudi velik javni delavec in gospodarstvenik. Desetletja je odlično deloval pri okrajnem zastopu in okrajni hranilnici pri Sv. Lenartu v Slov. gorica. Njemu se mora zahvaliti naša in sosednje župnije za novo banovinsko cesto iz Senarske k Sv. Antonu v Slov. gorica. Prav tako vneto je delal pri domači posojilnici, ki ji je bil zadnjih 10 let načelnik. Znan je bil tudi kot dolgoletni članek v okraju. Na zadnji poti so ga nosili člani Društva starih vojakov, ki mu je bil pokrovitelj in boter njihovi dragoceni zastavi, katera je bila danes odeta vsa v črno. V sprevedu pa je tudi vihrala zastava Apostolstva mož in fantov, zakaj rajni ni bil samo mož dela, temveč tudi mož molitve in vere. Vsako prvo nedeljo je pristopil v prvih vrstah z več ko 200 tovariši k mizi Gospodovi. Zadnjič je bil med njimi prvo nedeljo v mesecu novembru, in takrat nevede čil

Kuzko je pustil za mestnega poglavarja svojega brata Ferdinanda.

Od Ferdinanda si je izprosil Manko Inka dovoljenje, da sme bivati v svoji palači v mestu. Naenkrat pa je zbral Manko Inka stare svetovalce ter poveljnike in jih pozval, naj prepodijo z orožjem Špance in obnovijo staro državno življenje. Na ta poziv se je zbralo v mestni okolici nad 200.000 Indijancev. Napadli so ponoči Špance, ki so zašli v hude škripce. Boj je trajal deset dni in obleganci so že obupali. Vrhu tega jih je mučila lakota. Nekega dne so divje napadli Indijanci, hoteč izsiliti odločitev. Nenadoma so se spustili v beg; zagledali so namreč v oblakih blestečo postavo na konju in z mečem v roki. Bil je sv. Jakob, zaščitnik Španije, katerega so poklicali obleganci v skrajni nevarnosti na pomoč. Indijanci so zatem napadli v noči, a so zopet zbežali. Prikazala se je namreč Mati božja z Detetom v naročju. Vojna je trajala še več tednov. Indijanci so pobili in razpršili vse oddelke, ki so hiteli obleganim na pomoč. Ko pa je prispel končno s pohoda v neko oddaljeno pokrajino de Almagro s 470 možmi, so sklenili mir. Manko Inka se je umaknil v nedostopne skalne puščave in je živel tamkaj s svojimi sorodniki.

Ko so se vršili ti zadnji boji s poslednjim vladarjem iz rodu Inka, je pa že zorel razpor med

obema voditeljema španskih čet. Šlo je za delitev ozemlja.

Ko je dal cesar Karl V. Pizarro dovoljenje za osvojitve peruanske države, mu je določil tudi mejo, namreč črto, ki bi šla nekaj več kakor 1000 km južno od Paname. Med zadnjimi boji z Indijanci je dospelo iz Španije Almagrovo imevanje za mejnega grofa peruanskega z ozemljem, ki bi segalo od Pizarrove mejne črte kakih 1000 km proti jugu. Nesreča je hotela, da je ležalo mesto Kuzko blizu mejne črte. Imeti sta ga hotela oba. Začasno sta sicer sporno zadevo mirno uredila. Ko pa sta napočila iz dežele zadnjega Inka, je pozval Almagro Pizarrovega brata Ferdinanda, ki je bil glavar mesta Kuzko, naj mesto izprazni, ker spada v njegovo ozemlje. Ferdinand je odgovoril, da ne more brez svojega brata ukreniti ničesar. Vnela se je državljanska vojna. Almagro je ujel dva Pizarrova brata. Pizarro mu je ponudil premirje in mesto Kuzko v upravo, dekler ne razsodi o sporu cesar. Almagro je hotel boj. Ko pa je zvedel, da je zbral Pizarro v mestu Lima precej močno vojsko, se je začel pogajati. Ker se nasprotnika nista mogla zediniti, sta predložila spor patru de Bobadilla, ki je bil predstojnik usmiljenih bratov. Ta je razsodil, da mora Almagro izpustiti Pizarrova brata in odstopiti Kuzko zopet Pizarro. Dalje sledi.

2 milijona funtov šterlingov. Smeti, katere zmetejo letno, tehtajo poldrugi milijon ton.

Belokožci -- ljuščenci.

Od stošičev zamorskih sužnje, katere so prepeljali beli trgovci s sužnji iz Afrike v Ameriko, se ni vrnil niti eden zopet nazaj v svojo afriško domovino. Radi beleženega dejstva so bili v Afriki ostali črnici prepričani, da so belokožci ljuščenci, katerim teknejo le zamorci.

Špageti

so znana italijanska močnata jed, ki je bila znana Kitajcem pred 3000 leti.

**Svetovna uporaba po-
pra**

znaša na leto 40 tisoč ton.

in zdrav prejel sv. popotnico. Zadel ga je namreč dva dni pred smrtjo težek mrtvoud, da je na smrti postelji lahko prejel samo sv. mazičenje. 71 let je delal, trpel in se trudil za druge na tej zemlji. Za vse mu bodi Gospod bogat plačnik, preostalim pa tolažnik!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Prehodila je pot po solzni dolini in dne 22. novembra popoldne ob 4. uri dokončala 88letno potovanje, in polna dobrih del, dobro pripravljena, stopila v večno veselje, v pokrajino raja k svojemu večnemu Gospodarju Ana Cvetko, prevžitkarica v Stanetincih. Daleč naokrog znano blagopokojnico smo spremljali k večnemu počitku v nedeljo dne 25. novembra, ob 8. uri zjutraj, na domačem pokopališču ob veliki udeležbi ljudstva. Naj ji Bog v nebesih bogato poplača vsa njena dobra dela! Preostalim naše iskreno sožalje!

Ljutomer. Deset let je minulo dne 1. dec., odkar vodi ljutomersko župnijo priljubljeni monsignor Andrej Lovrec. Kot duhovnik pa deluje v naši župniji že celih 24 let. Koliko je v teh letih storil dobrega za ljutomersko župnijo, ve dobri Bog, ki mu bo enkrat obilen plačnik. Ob desetletnici župnikovanja želimo gospodu monsignoru obilo božjega blagoslova za nadaljnja desetletja. — Več javnih kapele in križev je bilo letošnje jesen prenovljenih in zopet blagoslovljenih. Tako smo pred kratkim blagoslovili prenovljeno Lesjakovo kapelo na Moti, prenovljen in na novo blagoslovljen je bil Rajhov križ na Pristavi, to nedeljo pa se je vršila blagoslovitev prenovljene križa ob poti Cven—Mota, ki je last g. Roškarja. Slišimo, da je tudi g. Babič na Podgradju dal prenoviti svoj javni križ, katerega blagoslovitev se bo vršila v kratkem. — Veliko pozornost vzbuja sodni proces šolskega upravitelja na Cvenu proti 39 cvenskim posestnikom. Ponovno zaslišanje se vrši dne 22. dec. O izidu razprave bomo še poročali.

— Tatu smo imeli v ljutomerski cerkvi pretekli teden. Po dnevu se je skrilo v cerkev, se dal zvečer v njo zapreti in ponoči mirno izpraznil vse nabiralnike, katere je z dletvom odprl. Izginil je skozi zadnja vrata. Hvala Bogu, da je tabernakelj pustil pri miru. Dišal mu je samo denar, pa tudi od izropanih nabiralnikov ne bo obogatel, ker v sedanji denarni krizi tudi cerkveni nabiralniki niso prepolni. Za zločincem ni sledu. — »Mlinarjev Janez«, ki ga je naše društvo vprizorilo preteklo nedeljo, je imel popolen uspeh. Zlasti petje je ugajalo. Polna dvorana. Tako je naš oder lepo začel svojo sezono. — Na stavbi Kat. doma so se izvršile tekom počitnic nekatere prenovitve, tako da je sedaj dvorana in vsi prostori res oskusno opremljeni.

Strigova. V noči od 20. na 21. nov. so bili v Stanetincih kar 4 slučajji požara in sicer pri: Kolman Janezu, Cmrečnjak Jakobu (po domače Pučko), Novak Matjavžu in Kovačič Jožefu. Goreti je začelo pri: 1. Kolman Janezu ob 7.30 na parni, kjer so požar pogasili in ni bilo posebne škode. 2. Cmrečnjak Jakobu ob 9.30, kjer je zgorelo gospodarsko poslopje in sicer: škedenj, parna, kukuružnjak s koruzo vred. škoda znaša 20.000 Din. 3. Novak Matjavžu, kjer je zgorelo gospodarsko poslopje in sicer: škedenj, parna, hlevi, štale z vso krmo, ob 11. uri. 4. Kovačič Jožefu ob 12. uri, kjer je zgorelo gospodarsko poslopje in sicer: parna, škedenj, hlevi, svinje in perutnina in znaša škoda cirka 20.000 Din. Ker gospodarji niso bili zavarovani, bodo morali vso škodo sami pretrpeti. Razen domače stanetinske požarne brambe so prihiteli na pomoč še požarne brambe iz Preseke, iz Dravskega Sredi-

šča in Sv. Vršana-Martinšovec, katere so z velikim naporom omejile požar, sicer bi bila upepeljena cela vas Stanetinci. Gre v tem slučaju za maščevalen požig, kar se da sklepati iz tega, da je začelo goreti pri posestniku Kolmanu, na severnem delu vasi; ko so tam pogasili, je začelo goreti pri Cmrečnjak Jakobu na iztočnem delu vasi; ko so tam pogasili, je začelo goreti pri Novak Matjavžu v sredini vasi, in ko so tam pogasili, je začelo goreti na severnem delu vasi pri Kovačič Jožefu.

Razkrižje pri Ljutomeru. V zadnji številki »Slovenskega gospodarja« pod gornjim naslovom je pomotoma izostalo še sledeče: Na pokopališču v Razkrižju bodo pokopavali umrle razen že omenjenih vasi in okolišnih bregov še iz Vušivčaka. Tako bo polovica vernikov štrigovske župnije počivala in čakala na vstajenje na pokopališču v Razkrižju.

Prepolje na Dravskem polju. V nedeljo zvečer okoli 18. ure so se začeli zbirati fantje pri gostilni Ekart v Prepoljah, kar pa ni bilo brez posledic. Ko so se fantje malo ovinili, so se začeli med seboj prepirati in zmerjati. Zavesile so se ostrine ostrih nožev in nastala je krvava bitka. Prijatelji pretepev so pokazali svojo spretnost. Po bitki sta obležala dva fanta s hudimi poškodbami. Eden je vrgel pos. sina Antona Gassenburgerja s tako silo v vrata, da si je zlomil nogo. Ranjenca so prepekljali v mariborsko bolnišnico. Uvedena je preiskava. — Mladina, kaj misliš? Kam so namenjena tvoja pota? Čemu se kažeš junaško z nožem v roki? Pokaži se raje junaka v verskem življenju. Po nedeljah, ko je v cerkvi pridiga, raje postopa okoli cerkve in snuje naklepe za zločine, kakor da bi šla v cerkev in tam poslušala bodrilno besedo domačega dušnega pastirja. Starši, pazite, da bo vaša mladina poslušala božjo besedo in živela po Kristusovih naukih!

Fram. Koncem novembra so se poročili: Fr. Zvonik in Ana Tratnik, Albin Kobalej in Jožefa Kugl, Franc Taglec in vdova Alojzija Taglec. Bilo srečno. — Že nekaj tednov je vodovod v Framu pokvarjen in ga popravljajo. Dobimo dnevno popoldne le eno uro vodo, v soboto pa so se to pozabili dati. Davčne položnice so vsakega potrle, saj tudi najbolj skrbnim kmetom ne bo mogoče vsega poravnati. Pridelki in živina nimajo cene. Vino je izvrstno, a ga je le malo in ni kupčije. V mlinih in oljarnah je vedno manj dela. Hudo je za vse.

Tepanje pri Konjicah. Smrt ne izbira. V pežni otroški dobi 6 let je preminul Jožek Napatnik iz družine Kolarečevega Franceta. Padel je pod doboči voz in zadobil poleg notranjih poškodb še krvavečo rano. Pojavila pa se je k tej nesreči še okužba z bacilom krčevite odrevenelosti (Tetanus). Ko so poklicali zdravnika, je ta odredil takojšnji prevoz v celjsko bolnico, kjer je mali mučenik po hudem trpljenju tudi izdihnil. Nekateri trdijo, da pojav te vrste okužbe v konjiškem okraju niso redki. — Matija Klančnik, prevžitkar, a še močan in delaven mož, je nenadoma omahnil in se zgrudil. Zadel ga je možganska kap. Zapušča hčerko in sina. — Letošnje deževno leto je prineslo našim kmetom več dela, pa manj pridelkov. Živinske cene so se na zadnjih sejnih ponovno znižale. Edina ugodnost bi bila samo ta, da se bodo nekateri vsaj iznebili odvišnih zalog lanskega in letošnjega sena, ki ga izvozniki še vedno kupujejo, četudi za nizko ceno 25 do 35 Din za 100 kg. — Povest »Lov na zaklade«, ki smo jo vsakokrat tako težko pričakovali in čitali s tolikim zanimanjem, se bliža koncu. Gospod pisatelj za-

Stanovska država — vedno glasnejša zahteva vseh narodov!

Poznaš njen ustroj? Edina slovenska knjiga o tem je: Dr. Aleksič, Stanovska država, stane 12 Din. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

hvaljujemo se Vam za njo in veselimo se že nove; napišite nam kmalu zopet novo! Mi naročniki in čitatelji hočemo ta naš list, ki je tako izvrsten in našemu kmetskemu ljudstvu tako priljubljen, še bolj razširjati in mu pridobivati čim več novih naročnikov. Delovati moramo na to, da ga bo čitala vsaka naša kmetska družina.

Šmartno ob Paki. Kakor mnogokje v naši ožji domovini, obstoja tudi pri nas bratovščina jeruzalemskega osla, ki šteje dokaj članstva. Člani so povečini podporni člani, to je: podpirajo zidovje cerkve ali obzidja, skrbijo pa že tudi za naraščaj. Nenapisana pravila dopuščajo, da se lahko vpišejo in postanejo enakovredni člani tudi dekleta, kajpada tista, ki so bolj »nobel«. Jih je že res nekaj pristopilo. Ali nismo tudi pri nas »napredni«?!

Glaboko, Šmarje pri Jelšah. Na Martinovo je umrl 84letni starček, po domače Fr. Jug. Malokdo je nazadnje z njim obsejal, ker je zelo oglušal. V mlajših letih pa je bil gonilna sila za vse poštene tukajšnje rodoljubne rojake. Vzgladno lepo je živel in Bogu služil in silno veliko je žrtvoval za dobre slovenske knjige in krščanske časnike, jih pridno prebiral in izposojeval, pa tudi zbiral in marljivo zapisoval narodno blago, povedke, pesmi in običaje. »Slovenski gospodar« je zahajal v njegovo hišo nad 60 let, na kar je bil izredno ponosen; kot ravnatelj letalet član Družbe sv. Mohorja si je nabral izredno veliko domačo knjižnico, kakor je ni lahko najti drugje. Njegov poseben ljubljenec pa je bil naš rojak služabnik božji A. M. Slomšek. Njegove »Drobtinice« je ohranjeval kakor svetinje in njegove pesmi je rad prepisaval in prepeval ter o njem pripovedoval, da je večkrat v Šmarje prišel in se tudi v naši šoli mudil in nadučitelja Brinška pohvalil zaradi lepega petja šolske mladine, med katero se je nahajal tudi Jug. Sedaj, ko je ta izredni mož že na božji pravici, sem našel v njegovi zapuščini pesem z naslovom: »Veselje letnih časov« in pripisom: »To pesem je zložil nesmrtni vladika Slomšek v svojih dijaških letih in jo v počitnicah prinesel domov. Gotovo so se njegovi domači razveselili nove slovenske pesmi, katerih je bilo takrat še jako malo. Brčas je to prva njegova pesem. Zapisal Fr. Jug po narokovanju Slomškove sestre Mice leta 1862.« Bog nam daj dočakati Slomškovo beatifikacijo, za katero pač vsi Slovenci prosimo. Fr. Jugu pa, da bo v njegovi družbi večno veselje. — Pri tej priliki pa še tole: Med letošnjimi Mohorjevimi knjigami se nahaja z lepimi slikami opremljena, od prelata g. dr. Fr. Kovačiča spisana knjiga: A. M. Slomšek Veliko pozornost Šmarčanov vzbuja tudi slika na st. 19, kjer vidimo škofove pranečakinje: Marijo v sredi, na desni Ano, ki še obe živita na Ponikvi; na levi pa Nežo, poročeno Baštevce, ki še tudi živi kot prevžitkarica na moževem domu pri hčeri Elizabeti, omoženi z Antonom Kramperšekom. V ozadju pa stoji Franc Slomšek — po domače »Grof«, posestnik v Brezju ob Slomu v župniji Sv. Jurija ob južni žel. Je to bratranec pranečakinj. — Škoda, da ta lepa knjiga ne priroma v vsako hišo! Pa upam, da si jo bodo še naročili in tudi, da ostanejo vsi letošnji naročniki zvesti tudi naprej in da se jim jih še veliko število hiš pridruži. Opja

suje letošnja knjiga Slomšekovo življenje od zibeljke do tistih dob, ko je postal opat v Celju, nam prinese prihodnjeletna knjiga opis njegovega škofovanja od leta 1846 do smrti leta 1862.

Imeno pri Podčetrtku. Že dolgo se nismo nič oglasili, a tudi to pot nimamo nič kaj veselega. Kriza gre vedno naprej svojo pot. Vse, kar pridela kmet, mora poceni prodati ali pa skoro zastonj, kar pa mora kupiti, je pa vedno enako drago. Veliko škode nam je letos naredila tudi Sotla, ki je večkrat preplavila naše travnike in polja. Nam že dolgo obljublajo, da jo bodo regulirali, a sedaj, ko bi bilo treba delati, pa vse molči.

— Zadnje čase nas je obiskala parkrat tudi bela žena smrt. K zadnjemu počitku smo spremili našo dobro župljanko Marijo Turk, skrbno mater in dobro sosedo. Bolehala je že precej časa, toda odkar je zgubila svojo najmlajšo hčerko, so ji ginile očitno telesne moči. Že kmalu nato pa je zatisnil svoje trudne oči da leč naokrog znani in spoštovani nekdanji dolgoletni župan občine Imeno v 81. letu svoje starosti Ivan Počivavšek. Pokojni je bil prava krščanska duša, vzoren katoličan in zaveden Slovenec, ki ni klonil niti v najhujših časih. Bil je soustanovitelj tukajšnje hranilnice in posojilnice ter požarne brambe. Bil je predober in skrben oče, ki je vzgojil svoje otroke v istem duhu. Počivajta v miru, blagi oče Počivavšek in draga mati Turkoval! Žalujočim naše sožalje!

Bizeljsko. Bizeljčani se upravičeno lahko ponašamo s številnimi junaki, ki so primahali že prav blizu 100 let. Nekateri imajo na ramenih že celih 9 križev in še desetega pol. Tekom zadnjih 14 dni nas je pa nekoliko presenetila smrt: z neizprosno svojo koso nam je iztrgala iz naše srede kar 4 take korenine: trije so šteli že precej nad 80 let. Eden izmed teh je bil pokojni g. Ivan Petrišič iz Orešja. Njegove telesne ostanke smo izročili materi zemlji v torek dne 27. novembra. Mož je bil vse svoje življenje res dober in praktičen kristjan, umen, napreden gospodar, resen in odločen, zato pa tudi povsod spoštovan. Kolik ugled je užival med znanci in koliko ljubezen smo videli v torek, ko smo ga v celi procesiji spremili na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče pri Sv. Magdaleni v Orešju. Tu smo imeli priloško spet videti, kako zna naše ljudstvo ceniti in spoštovati ljudi kot je bil pokojni Ivan, mož, gospodar, poštenjak, prijatelj Kristusa in njegove cerkve, kakor je pokojnega označil preč. domači g. župnik, ki se je od njega ob odprtem grobu z ganljivimi in v srce segajočimi besedami poslovil. Bog nam daj še več takih mož, Tebi, Ivan in ostalim pa večni pokoj!

Marijagradec pri Laškem. Pogrebnih svečanosti Nj. Vel. kraja Aleksandra v Beogradu se je udeležila naša občina po članu uprave g. Hrastniku, kateri je nesel venec z napsomi: »Občina Marijagradec svojemu kralju.« — Davica se je pojavila v nekaterih vaseh šmiklavške župnije. Umrlo je iz naše občine za to boleznijo dvoje otrok. Zdaj je bolezen pojenjala. — Občinski odbor je na svoji seji dne 25. nov. sklenil prositi bansko upravo, da se v smislu tozadevne banovinske uredbe občinska cesta iz Lahomnega do Sv. Ruperta in dalje proti Sv. Juriju ob južni žel. uvrsti med subvencionirane občinske ceste. — Dne 27. novembra je umrl v naši Poučeno šmiklavške župnije v 70. letu svoje starosti Martin Dremšak, po domače Miklavž. Bil je mož veren, dober gospodar, stare vrste poštenjak. Zapušča ženo in 8 dobro vzgojenih otrok. Svetila mu večna luč,

sorodnikom iskreno sožalje! — Sadna letina v naši občini je bila srednja, obrodile so hruške in jabolka le v višje ležečih vaseh. Letina je bila vsled deževja slabša od lanske, ker je ozimina slabo obrodila.

Dekleta — vedno prva!

Ko sem zadnjič brala »Slov. gospodarja«, in sicer poziv slovenskim fantom, kako naj se lotijo dela za »Naš dom«, me je kar zabolelo! Že zopet bi nam radi fantje naprej ušli! Ali pa nismo bile me dekleta vedno prve in tudi najštevilnejše naročnice »Našega doma«? Me ga tudi letos ne pustimo, pa naj nam kdo reče kar hoče!

Nekaj je bilo krivo tudi uredništvo »Našega doma«, ker se za nas dekleta ni dosti zmenilo. Tudi še nič ne vemo o osrednjem vodstvu dekliških krožkov Katoliške akcije, o katerem smo sicer slišale, da se bo ustanovilo in se nam kmalu predstavilo, pa še ni.

Tako nam je pisalo neko delavno dekle iz naših organizacij. Danes ji lahko odgovorimo le v toliko, kolikor se tiče »Našega doma«. Res je, da so se fantje prvi spravili na delo za »Naš dom«. Upamo pa, da bodo dekleta pri uspehih — prva! Da se bi to zgodilo, jim sporočamo: Za dekleta pripravljamo v prihodnjem letu še prav posebno presenečenje. Nobeni ne bo žal, če si naroči »Naš dom«!

Poslednje vesti.

Domače novice.

Novi ptujski proš g. Ivan Greif je bil slovesno umeščen zadnje nedeljo. Slovesnosti inštalacije so se udeležili: g. dr. M. Vraber, mariborski stolni proš, ki je pridigoval; stolna kanonika Časl ter Janežič ter vseučiliški profesor iz Ljubljane g. dr. M. Šlavič.

Združenje trgovcev za mesto Maribor objavlja, da bodo trgovne v Mariboru v soboto na praznik Brezmadežnega Spočetja samo dopoldne odprte, v nedeljo pred Božičem dne 23. dec. pa ostanejo lahko odprte ves dan.

Požgalec na delu. V Parizljah pri Braslovčah je pogorelo dne 27. novembra gospodarško poslopje, last g. Repnika iz Polzele. Od 30. nov. na 1. dec. je upepelil ogenj v Ločici pri Polzeli dve gospodarski poslopji. Gre gotovo za požg.

Učenec ljudske šole Alojzij Matek je utonil pri drsanju po zamrznjenem Cerkniškem jezeru.

Dopisi in prireditve.

Sv. Anten v Slov. goricah. Naša dobro znana agrarska družina priredi na praznik Brezmadežne ob treh popoldne v cerkvenem domu globoko duhovno igro »Slehernik«. Prijatelji prave prosvete, ne zamudite izredne prilike, ki vam jo s to svojstveno prireditvijo nudimo.

Posavje. Brali smo, da bo v prihodnjem letu izhajala v »Slovenskem gospodarju« povest iz naših krajev. Zato je v vsem Posavju zavladalo veliko zanimanje za »Slovenskega gospodarja«. V nekaterih župnijah so se že osnovali odbori, ki že agitirajo prav pridno. Upamo, da bočte zadovoljni! (Zato nas veseli Vaše delo! Živeli vsi sodelavci! Op. ur.)

Črenovci v Prekmurju. V petek je umrla na Srednji Bistrici Raduha Ana. Bila je pred porodom in je izkravela, predno je porodila. Umirala je med delitvijo zakramentov za umirajoče. Pokojni 21letni mladi ženi naj

sveti večna luč! — Zopet smo pridobili šest novi hnaročnikov, tako da jih je sedaj ravno 110. Le tako naprej!

Polčnica. Zadnjič smo vsem naročnikom priložili položnice. Najbolj brez skrbi bodo tisti, ki takoj napišejo položnico in odpošljejo naročnino. Sedaj se bo to lažje uredilo, okrog novega leta se nabere veliko plačil. Ne pozabite torej na položnice! Nikar jih ne izgubite! Pošljite čimpreje naročnino 32 Din. — Upravništvo »Slovenskega gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5.

Agitatorji! Ste brali našo prilogo? Na delo! Na tekmo! Povsod samo napredovati! To je naše geslo! Potrebujete še priloge, kjer so navodila, pišite po njo!

Reklamna priloga. Vse, ki so jo dobili, pa razdelili in jo še potrebujejo, prosimo, da naj nam samo sporočijo, jih določimo v zadostnem številu.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklci, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Iščem službo, sem dober strežnik pri starih ali bolnih. Fijavž Matija, Košaki, Maribor. 1193

Iščemo zaupnike, ki poznajo peke in trgovce v moko. Perssons, Ljubljana, pp. 307. 1178

Prodam posestvo 3 oralov, vinograd, njive in lep sadonosnik, poslopja so vsa zidana, minut od zidane ceste. Naslov: Jurjovski dol 66, Sv. Jurij v Slov. goricah. 1199

Praktična božična darila so: moški, fantovski in otroški klobuki, kakor tudi copate (počne) za ženske, moške in otroke v veliki izbiri klobučarne Franc Bernik, Maribor, Trg Svobode 8, med gradom in frančiškansko cerkvijo. Znižali smo cene! 981

Šivalni stroj Singer (versenkbar) na prodaj Sidar Roza, Maribor, Pobreška cesta 9. 1207

Dvoje jajc dnevno ne znese nobena kokoš; najmanj pa letno 140, ako kupite izbrane štajerske jarčce in peteline. Prodaja vsak tržni dan v Mariboru na Glavnem trgu. — Perutninarstvo Spodnje Radvanje. 1201

Konja srednje močnega kupi Šepec, Maribor, Grajski trg 2. 1200

Zgubil na cesti od Maribora proti Jarenini novo konjsko plahto v soboto dne 24. novembra t. l. Najdenec dobi lepo napitnino, ako vrne plahto pri g. baronu Twickel v Mariboru, Tomšičeva cesta 1. 1203

Kupite za Miklavža v novi starinarni na Koroški cesti 3: lep šivalni stroj 550 Din, pohištvo, divan 120 Din, postelje, odeje, stolice, obleke, čevlje. 1205

Redka priložnost! Lepo arond. posestvo 9 oralov ob cesti in blizu cerkve in šole v Mislinjski dolini se proda za 40.000 Din. Ugodno se proda tudi eno večje in eno manjše posestvo. Natančnejša pojasnila dalje Petelin Franc, Mislinje. 1204

Prodaj posestvo 30 oralov v okolici Maribora.
Naslov v upravi lista. 1197

Kmetice! Najboljše zamenjate semena za olje
v tovarni bučnega olja v Mariboru, Taborska
7, južna stran mosta. 1195

Klobuki, čepice, nogavice po najnižji ceni pri
A. Filipančič, Maribor, Vetrinjska 6. 903

Vaš denar ni v nevarnosti, če kupujete sadna
drevesa in vinsko trsje le v znani in do-
bri drevnici J. Gradišnik, Šmarjeta pri
Celju. Zahtevajte cenik! 1038

Volno, prejce, čipke, ročna dela v veliki iz-
biri nudi Pavla Slugova, trgovina ročnih
del, Vodnikova ulica 1184

Cunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške
odrezke, stari papir in ovčjo volno kupuje:
Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

50% si prihranite,
če se poslužite nakupa v 1192

TRPINOVEM BAZARJU, MARIBOR,
Vetrinjska ulica 15.

Pozor!

Klobuke

dobite najcenejše pri tvrdki

Bogataj & Jane

Maribor, Gosposka ulica 3.

Izdelki samo iz lastne tovarne. Oglejte si na-
še izložbe in cene. 999

Kupujte pri naših insercentih!

Din 76.—, 90.—, 98.— obleke
Din 260.—, 265.—, 280.— plašči
Din 260.—, 300.—, 320.— kostumi
Din 58.—, 66.— krila
Din 33.—, 42.— bluze
nudi tovarna konfekcije

TRGOVSKI · DOM
Stermecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 24.

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik
in vzorce, kateri se Vam pošljejo brez-
plačno.

Vsa konfekcija se izdelava v lastni tovarni.
in po meri v par dneh.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem spopolnil

zalogo krst

(mrtvaških rakev) ter se dobijo vse vrste istih
kakor tudi vse potrebščine po znižani ceni pri

Alozij Munda

mizarstvo v Mariboru

nasproti Magdalenske cerkve, Taborska 2. 1

Družinska pratika!

Izredno lepo opremljena je že na
prodaj. Dobite jo v knjigarnah
Tiskarne sv. Cirila v Mariboru
in Ptuj.

Trgovci dobite izreden popust. --
Predno kupite drugod, vprašajte
pri Tiskarni sv. Cirila.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj
varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim
premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih.
Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge
vsaki dan vso voto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Vse denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo
utrpele nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske re-
zerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in končno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov
s premoženjem okrog 500,000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu
zavodu.

Še tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa
smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Najvišje prestolno mesto.

V državi Bolivija v Južni Ameriki je izredno mnogo zelo starih ljudi. Na 2.8 milijona prebivalcev odpade 1200 stoletnikov. Dobrih 80 odstotkov vseh Bolivijancev prebiva 3000 m nad morjem, in najbrž radi tega jih doseže toliko izredno starost.

Bolivijansko glavno mesto La Paz leži 3700 m nad morjem in je najvišje ležeča prestolica. Takoj za imenovanim mestom pride Lasa, glavno mesto srednje-azijskega Tibeta, ki pa leži nekaj sto metrov niže nego La Paz. Srednja temperatura v La Pazu znaša 22 stopinj C, kar je gotovo zelo prijetno. Zrak je nepopisno čist in vendar se ne počuti Evropejec tamkaj ugodno. Greje se lahko edinole na solncu, ker tamkajšnji prebivalci niti ne znajo ne, s čim bi najkurili za ogrevanje. V La Pazu ni drv in ne premoga. V najnovejšem času so uvedli v najboljše hotele električne peči. Navadni ljudje iz naroda se morajo uriti v kosanju repe od mrazu, kakor hitro zatone solnce. Iz tega dejstva je tudi umljivo, zakaj so čistili v Boliviji v poganskih časih solnce po božje. Prestrega zraka v La Pazu navaden Evropejec ne prenaša. Napade ga gorska bolezen, kateri se mora umakniti bolj v nižave.

Ozadje La Paza tvori gorovje Kordilero v gorami, katere so visoke 6400 m in so pokrite od večnega snega in leda.

*

Orientalška (vzhodna) pravica.

V Egiptu se je zgodilo pod vladjo Mohameda beja leta 1840 tole:

Egipčanski kmet bi moral plačati v našem denarju 840 Din davka. Posedel je same eno kravo, ki je preživljala njega in njegovo družino. Davkar je zahteval neusmiljeno in brezobzirno od drugih kmetov, da morajo kupiti kravo. Ker niso hoteli slediti njegovemu poveljju, je pustil kravo zaklati od mesarja in jo razkomaditi na 60 delov. Vsak tamošnji kmet je moral kupiti en kos, dokler ni bilo prodanih vseh 60 kosov.

Ves obupan se je podal kmet k vladarju Mohamedu beju in mu je potožil svoje gorje. Gospodar Egipta je zapovedal k sebi: davkarja, mesarja in kmete, ki so kupili razkosano kravo. Mesarja je vprašal, zakaj je kupil kravo. Odgovoril mu je, da je to storil, ker mu je bilo tako zaukazano od oblasti.

Prejel je od vladarja povelje, da mora zaklati davkarja, kar je tudi storil. Na smrt obsojenemu je odrezal ušesa, kakor je to navada na vzhodu pri zakolu vola. Vladar je še zapovedal, da mora razrezati davkarjevo telo na 60 komadov. Vsak kmet, ki je poprej kupil falad zaklane krave, je moral vzeti kos davkarjevega telesa. Za vsak posamezni del davkarjevega mesa je moral plačati kupec dvojno ceno. Od davkarja oškodovani kmet je prejel kot odškodnino 1680 Din. Mesar je pa dobil za plačilo: davkarjevo glavo!

Jezdec na dnu morja.

Pred kratkim je dospel v Rigo parnik, ki je vozil seboj velike kovinaste dele. Pri natančnejem ogledovanju se je dalo sklepati iz delov, da gre za spomenik ruskega carja Petra Velikega na konju. Bronasti spomenik je bil močno porastel od školjk in raznih podmorskih rastlin, kar se bo dalo odstraniti. Petra Velikega bodo postavili v muzej.

Omenjeni spomenik je počival 19 let na dnu morja. Nemška zavarovalna družba je poslala dvigalni parnik, ki bi naj poiskal 2200 tonsko ladjo, ki je bila potopljena od nemške podmornice leta 1915 na vožnji med Rigo ter Petrogradom. Na krovu torpedirane ladje je bilo več različnih vrednosti, ktere je hotela osigurati carska vlada pred vpadom Nemcev na Rusko. Med temi so bili zvonovi mesta Riga ter spomenik Petra Velikega.

Ko se je spustil s parnika na mesto potopa ladje potapljač, mu niso ničesar povedali, da se mora tamkaj neke na dnu morja nahajati veliki bronasti spomenik. Kakor hitro je bil blizu dna, je pozvonil na pomeč in koj so ga potegnili kvišku. Bil je ves iz sebe in preplašen. Potapljač je pripovedoval, tresoč se od strahu, da je videl na morskem dnu strašnega jezdeca, ki je jezdil proti njemu. Car Peter Veliki iz bron in na konju je bil videti vsled valovanja podmorskih rastlin, kakor bi se premikal in to dejstvo je nagnalo toliko upravičenega strahu v potapljača.

*

Zločinsko ovekovceenje.

Angleščina poseda besedo, koje izvor sega nazaj v zapiske šotske obravnave ali procesa. Gre namreč za glagol »to burke«, kar pomeni v slovenščini »na skrivaj umoriti«. Kako je začela ta beseda v angleški jezik, razlagajo takole: Krog leta dvajset minulega stoletja je preživljalo mesto Edinburgh strašne in skrivnostne zločine, katerih pozorišča so bila priprosta ljudska stanovanja. V gotovih presledkih so zginjali možje, žene in otroci ubožnejših slojev, ne da bi bila ostala za njimi kaka sled. Slučaj je nanese, da so pojasnili zločine, pred katerimi so trepetali siromaki po ubožnejših stanovanjih. Lepega dne se je raznesla po mestu vest, da je zginilo na skrivnosten način zelo lepo dekle. Truplo deklice so odkrili na mizi mestnega vseučilišča, kamor je zašlo v pouk mladim zdravnikom. Poizvedbe so dognale, da je izročil truplo vseučilišču gluhonemi možki in je prejel za to 10 funtov šterlingov od vodstva zdravniške visoke šole, ki je rabila mrliča za šolanje zdravniškega naraščaja. — Med obravnavo, v kateri je bil Burke, tako se je pisal gluhonemi, obsojen na smrt, so dognali, da je izvabljal že dolgo časa revnejše ljudi v svoje stanovanje, kjer jih je opojil in zadavil s

svojimi goljatskimi rokami. O strahotah, s katerimi so razburjali zločini te zverine v človeški podobi Edinburžane, priča še danes glagol »to burke«, v katerem je ovekovceeno zločinčevino.

*

Žeja Amerikancev.

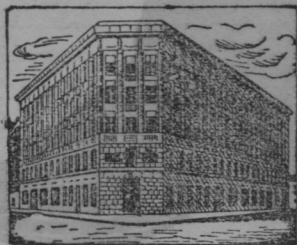
Leta 193, zadnje leto ko še ni bilo alkoholne prepovedi ali prohibicije v ameriških Zedinjenih državah, so popili Amerikanci 135 milijonov galonov viskija (1 galon = 4.543 l). K tej številki še pride 12 mil. galonov uvoženih alkoholnih pijač. Na podlagi zgorajnih števil in z ozirom na neuradno zabeležene, vendar popite alkoholne količine med prohibicijo je bilo vse prepričano, da bo znašal konsum vseh alkoholnih pijač v Ameriki po odpravi alkoholne prepovedi v letu 1934 200 milijonov galonov. Že nekaj dni po odpravi prohibicije je zadostovalo za dokaz, da je bila omenjena trditev daleč pretirana. Številke konsuma so bile znatno nižje, nego so bile prerokovane in vedno bolj padajo. Decembra 1933 je bilo obdavčenih še 8 mil. galonov, februarja 1934 niti ne 4 milijoni in junija komaj 2. Pod takimi okoliščinami bo znašal alkoholni konsum v celem letu 1934 35 milijonov galonov.

Najhujše orožje, s katerim so se borili mokri proti suhim, so bili davki, na katerih bo zaslužila državna blagajna, če bodo odpravili alkoholno prepoved. Državni dohodek na alkoholnem davku so prerokovali letos na 1 milijardo dolarjev. Sedaj računajo, da bi prejela država pri domačih alkoholnih pijačah na davkih 70 milijonov, 40 milijonov pri uvoženem alkoholu, pivo bo vrglo kvečjemu 300 mil. Iz navedenih števil je razvidno, da ni žeja Amerikancev tako velika, kakor so jo napovedovali nasprotniki prohibicije.

*

Ptica zastrepila svojega mladiča.

Ameriški naravoslovec Rutledge pripoveduje naslednjo zgodbo: »Ni mi zadostovalo, da sem poslušal ptice oponašalke, ki so prepevale v cedrah Karoline, kot deček sem nekoč sklenil, da ulovim mladiča in ga zaprem v kletko, kjer naj bi prepeval meni samemu. Naslednjega dne sem opazil, kako je priletela k njemu njegova mati s hrano v kljuni. To mi je bilo po volji, kajti starka je gotovo bolje vedela nego jaz, kako naj streže svojemu mladiču. Dan nato je bil moj mali jetnik mrtev. Ko sem o tem pripovedoval znamenitemu poznavalcu ptičev Art. Waynu, je dejal: Dogaja se, da ptica oponašalka umori svojega ujetega mladiča s tem, da mu prinese strupenih jagod. Rajši ga vidi mrtvega nego ujetega. — Odslej sem bil za vse življenje ozdravljen strasti, da bi lovil svobodne živali v kletke.«

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
PONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje se-
be, svoje in svoje imetje le pri naši za-
varovalnici. 167

Koledar Slovenskega gospodarja

Vsebina koledarja Slovenskega gospodarja za leto 1935 je sledeta:

Kalendarij od oktobra 1934 do decembra 1935

Vremenski ključ
Cirilica in latinica
Poglavarstvo katoliške cerkve
Vladarska hiša Jugoslavije
Jugoslavija v številkah
Države vsega sveta
Poštne pristojbine
Plačevanje kmetских dolgov
Denarstvo
Denar in delo naj se izplača v sadjarstvu
Nova doba v hmeljarstvu
Zatiranje sadnih škodljivcev
Zatiranje plevela — zvišanje pridelka
Globoko oranje pomnoži rodovitno zemljo
Koliko in v čem se izplača pokladanje tečnih
(močnih) krmil kravam molznicam
Nekaj o naprednem čebelarstvu
Kako se mešajo umetna gnojila
Tabela kubičnih metrov okroglega lesa drevesa
Tabela za preračunavanje oralov in kvadratnih
sežnjev v hektare, are in kvadratne metre
Tabela: Koledar brejosti
Tabela: Koliko časa traja pojatev pri domačih
živalih
Tabela: Razmerje med živo težo in težo za-
klane živine
Tabela: Pri zaklani živini dobimo v odstotkih
k živi teži
Tabela: Prejemki } za 12 mesecev
Tabela: Izdatki }
Tabela: Zapisnik delavcev in njih plače, 6 strani
Tabela: Zapisnik plače v blagu in delu, 2 strani
Tabela: Zapisnik živalskega prirastka, 4 strani
64 strani praznega, črtanega papirja

Iz tehnike
Dimnikarski predpisi
Pravica revnih
Zastaranje pravic
Kako se pozna starost govedi
Praktični nasveti za ohranitev Vašega zdravja
Neža zob
Sejmi za Štajersko, Koroško in Prekmurje
Sejmi na Kranjskem
Tabela: Kako se določi vsebina debel in
hlodov na podlagi dolž. in srednjega
premera
Tabela: Kako se izračuna kubična mera
okroglih debel ali klad

Vsebina sama že sili vsakega razumnega gospodarja, da si kupi ta koledar. Poleg te vsebine je pa koledar tako urejen, da služi kot povsem zadostna knjiga za vse kmetijsko knjigovodstvo in vse beležke, ki si jih v kmetjskem gospodarstvu mora vsakdo zapisovati, da ima vse v redu.

Zunanja oprema koledarja, ker je vezan v celo platno, ima priložen svinčnik, na robu odčitano mero, znotraj pa močen denarni predal, je prvovrstna. Cena koledarja je Din 10.—. Po pošti ga pošljamo za Din 11.—. Najbolje je, da pišete po koledar, dobite položnico in plačate Din 11.—, ali pa nam v pismu pošljete znak za Din 11.—. — Organizirajte skupna naročila! Kdor bi bil pripravljen to prevzeti, naj se javi!

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

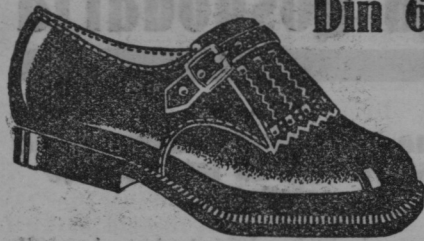
v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih
.. .. obrestnje najboljše.
Denar je pri njej naložen po-
.. .. polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg re-
zerv in hiš nad 5000 članov-po-
sesnikov z vsem svojim pre-
.. .. moženjem!

Nizke cene!

Din 65.—

Priljubljeni sportni čevlji za šolsko mladino z prvovrstnimi usnjenimi podplati.

- Štev. 26—28 Din 65.—
- Štev. 29—30 Din 85.—
- Štev. 31—35 Din 95.—
- Štev. 36—39 Din 125.—

Din 75.—

Jamstvo za zdravje Vaše dece.

- Štev. 25—30 Din 75.—
- Štev. 31—35 Din 95.—
- Štev. 36—39 Din 125.—

Din 95.—

Okusni ženski čevlji: na zapono ali v salonski obliki, z visoko ali nizko peto, rjav ali črni boks. Lakasti Din 125.—, 145.—

PRILJUBLJENI PRAKTIČNI DAROVI ZA MIKLAVŽA

VISOKO-KVALITATIVNI ČEVLJI OD OBIČAJNIH DO NAJFINEJŠIH VRSTI PAZITE NA SVOJE ZDRAVJE! PEKO USNJENA OBUTEV VAM JAMČI ZDRAVE NOGE!

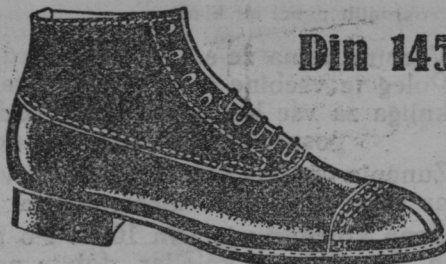
NAŠE LASTNE PRODAJALNE NUDIJO BOGATO IZBIRO ČEVLJEV ZA VSAK OKUS IN VSAK ŽEP!

OGLEJTE SI IN KUPILI BOSTE PRVOVRSTNE SMUŠKE IN GORSKE ČEVLJE!

KUPUJTE NAŠE GOODYEAR ČEV-LJE, KI JIH IZDELUJE V JUGOSLA-VIJI SAMO

„PEKO“!

GOODYEAR ČEVLJI SO NAJBOLJŠI ČEVLJI NA SVETU!

Din 145.—

Za elegantne gospode v slabem vremenu. Izborni podplati.

Prvovrstna kvaliteta!

Din 115.—

Toplota in zdravje za občutljive noge so naši priznani melton čevlji.

Din 38.—

Udobne tople copate iz velblodje dlake, neobhodno potrebne vsakomur za odih po napor-nem dnevnem delu.

Din 75.—

Za elegantno damo: razkošna izbira snežnih čevljev vseh vrst in najnovejših oblik od Din 75.— dalje.

VELIKA IZBIRA, NIZKE CENE IN PRVOVRSTNA KVALITETA NOGAVIC, HIGIJENIČNIH »LUF« VLOŽKOV, KOPIT, PEKO-KREM, POLITUR IN OSTALEGA PRIBORA OMOGOČAJO NAJCENEJŠI NAKUP!

Prvovrstna kvaliteta!

Nizke cene!

Za zimo priporočamo:

ženske spodnje majce:

surove in bele Din 22.—, 20.—

ženske triko hlače od Din 18.—

ženske telovnike

iz močnega bombaža od Din 39.—

iz čiste volne Din 85.—, 65.—, 50.—

moške triko hlače in majce:

bele in barvane od Din 23.—

moške pulvarje za 98.—, 70.—

nogavice, rokavice, volna.

C. Büdefeldt, Maribor

Gosposka ulica 4. 1155

Za klobase

krvavice in riževe izde-lujemo specijalno diša-vno mešanico, katera daje klobasam dober okus in prijetno aromo. Ako hočete imeti res dobre klobase, poslužujte se »Aromatina«. — Glavna zaloga »Aromatin« dišavne mešanice: Adria Coloniale, Filip Šibenik, Ljubljana. — Zahtevajte »Aromatin« pri Vašem trgovcu. Za poskusne vzorce vpošljite 3 D v znamkah. 1108

od 60.—
DIN.

Brezplačen
POUK
IGRANJU

od 138.—
DIN.

od 69.—
DIN.

Zahtevajte brezplačen katalog.

MEINEL & HEROLD D.Z.O.Z. ZAL. MARIBOR št. 106
TOVARNE GLASBIL

Trgovci in obrtniki!

Novoletno reklamo stenskih koledarjev z bloki vam najugodnejše natisne **Tiskarna sv. Cirila v Mariboru**

kjer imate tudi veliko izbiro. Ne odlašajte z naročili, da jih boste pravočasno imeli!

Inserirajte!